

در دو صفحهٔ روبه‌روی هم این کتاب، چه می‌بینید:

یه خیلی‌سبزی با کتاب گام‌به‌گامش دیگه به کتاب درسی‌هاش نیاز نداره، چون توی گام‌به‌گامش هم درس‌نامه کارآمد داره و هم متن سؤال‌های کتاب درسی رو کامل داره. حالا ببینیم چه‌جوری راحت از کتاب گام‌به‌گامت استفاده کنی:

1 تو این‌جا می‌بینی که قراره چه پرسشی و تو چه صفحه‌های از کتاب درسی پاسخ داده بشه.

10 پراساس نیازهای یادگیری هر درس، دو مدل درس‌نامه داری، یکیش آموزش به روش سؤال‌های امتحانی از خط‌به‌خط کتاب درسی که داری این‌جا می‌بینی یکیش هم آموزش متن‌محوره که تو درسی مفهومی‌تر می‌بینی.

2 شمارهٔ درس یا فصلی رو که قراره بخونی، این‌جا می‌بینی.

3 اسم کتاب رو تو این قسمت می‌بینی.

4 این عدد نشون می‌ده که اولین تمبرینی که تو این صفحه اومده مربوط به چه صفحه‌ای از کتاب درسیه تا با ورق‌زدن سریع کتاب هم‌پتون پرسه‌پرسه به هدفته.

9 اسم درس یا فصل رو تو این قسمت می‌بینی.

8 این عدد نشون می‌ده که آخرین صفحه‌ای که تو این صفحه اومده مربوط به چه صفحه‌ای از کتاب درسیه.

6 پاسخ‌های تشریحی مؤلفای حرفه‌ای‌مون رو هم به صورت کم‌رنگ براتون آوردیم.

5 متن پرسش‌های کتاب درسی به صورت پررنگ براتون آورده شده.

7 خُب، این‌جا هم که شمارهٔ صفحه کتاب‌گام به‌گام خودموئه! کتاب‌گام به‌گام دهم انسانی ۸۴۹ صفحه داره!

تاریخ ۱

۲	درس ۱: تاریخ و تاریخ‌نگاری
۱۲	درس ۲: تاریخ؛ زمان و مکان
۲۰	درس ۳: باستان‌شناسی؛ ...
۳۰	درس ۴: پیدایش تمدن؛ ...
۴۲	درس ۵: هند و چین
۵۰	درس ۶: یونان و روم
۶۲	درس ۷: مطالعه و کاوش در ...
۷۰	درس ۸: سپیده‌دم تمدن ایرانی
۸۰	درس ۹: از ورود آریایی‌ها تا ...
۹۰	درس ۱۰: اشکانیان و ساسانیان
۹۹	درس ۱۱: آیین کشورداری
۱۰۹	درس ۱۲: جامعه و خانواده
۱۱۸	درس ۱۳: اقتصاد و معیشت
۱۲۸	درس ۱۴: دین و اعتقادات
۱۳۶	درس ۱۵: زبان، علم و آموزش
۱۴۳	درس ۱۶: هنر و معماری
	آزمون‌ها

منطق

۳	درس ۱: منطق، ترازوی اندیشه
۱۳	درس ۲: لفظ و معنا
۲۰	درس ۳: مفهوم و مصداق
۲۹	درس ۴: اقسام و شرایط تعریف
۴۱	درس ۵: اقسام استدلال استقرایی
۵۵	درس ۶: قضیه حملی
۶۲	درس ۷: احکام قضایا
۷۲	درس ۸: قیاس اقترانی
۸۵	درس ۹: قضیه شرطی و قیاس ...
۹۹	درس ۱۰: سنجشگری در تفکر
	آزمون‌ها

فارسی ۱

۱۰	تاریخ ادبیات فارسی ۱
۱۱	ستایش: به نام کردگار
۱۱	فصل ۱: ادبیات تعلیمی
۱۳	درس ۱: چشمه
۱۵	کارگاه متن پژوهی
۱۷	گنج حکمت: پیرایه خرد
۱۸	درس ۲: از آموختن، ننگ مدار
۱۹	کارگاه متن پژوهی
۲۱	روان‌خوانی: دیوار
۲۹	فصل ۲: ادبیات پایداری
۳۱	درس ۳: پاسداری از حقیقت
۳۴	کارگاه متن پژوهی
۳۶	گنج حکمت: دیوار عدل
۳۷	درس ۴: آزاد (پروردگارا)

۲۸	کارگاه متن پژوهی
۳۹	درس ۵: بیداد ظالمان
۴۰	کارگاه متن پژوهی
۴۲	شعرخوانی: همای رحمت
۴۵	فصل ۳: ادبیات غنایی
۴۷	درس ۶: مهر و وفا
۴۸	کارگاه متن پژوهی
۵۰	گنج حکمت: حقه راز
۵۱	درس ۷: جمال و کمال
۵۳	کارگاه متن پژوهی
۵۵	شعرخوانی: بوی گل و ریحان‌ها
۵۷	فصل ۴: ادبیات سفر و زندگی
۵۹	درس ۸: سفر به بصره
۶۱	کارگاه متن پژوهی
۶۳	گنج حکمت: شبی در کاروان
۶۴	درس ۹: کلاس نقاشی
۶۶	کارگاه متن پژوهی
۶۸	روان‌خوانی: پیرمرد چشم ما بود
۷۳	فصل ۵: ادبیات انقلاب اسلامی
۷۵	درس ۱۰: در یادلان صف‌شکن
۷۹	کارگاه متن پژوهی
۸۱	گنج حکمت: یک گام، فراتر
۸۲	درس ۱۱: خاک آزادگان
۸۳	کارگاه متن پژوهی
۸۵	روان‌خوانی: شیرزنان ایران
۹۳	فصل ۶: ادبیات حماسی
۹۵	درس ۱۲: رستم و اشکبوس
۹۹	کارگاه متن پژوهی
۱۰۱	گنج حکمت: عامل و رعیت
۱۰۲	درس ۱۳: گردآفرید
۱۰۶	کارگاه متن پژوهی
۱۰۸	شعرخوانی: دلیران و مردان ...
۱۱۱	فصل ۷: ادبیات داستانی
۱۱۳	درس ۱۴: طوطی و بقال
۱۱۵	کارگاه متن پژوهی
۱۱۷	گنج حکمت: ای رفیق!
۱۱۸	درس ۱۵: آزاد (پروانه بی پروا)
۱۱۹	کارگاه متن پژوهی
۱۲۰	درس ۱۶: خسرو
۱۲۶	کارگاه متن پژوهی
۱۲۸	روان‌خوانی: طزاران
۱۳۱	فصل ۸: ادبیات جهان
۱۳۳	درس ۱۷: سپیده‌دم
۱۳۶	کارگاه متن پژوهی
۱۳۹	گنج حکمت: مزار شاعر
۱۴۰	درس ۱۸: عظمت نگاه
۱۴۲	کارگاه متن پژوهی
۱۴۴	روان‌خوانی: سه پرسش

۱۴۹	نیایش: الهی
۱۹۹	آزمون‌ها

نگارش ۱

۱۴	درس ۱: پرورش موضوع
۲۸	درس ۲: عینک نوشتن
۴۲	درس ۳: نوشته‌های عینی
۵۸	درس ۴: نوشته‌های گزارش‌گونه
۷۴	درس ۵: نوشته ذهنی (۱) جانشین ...
۸۶	درس ۶: نوشته ذهنی (۲) سنجش ...
۱۰۰	درس ۷: نوشته ذهنی (۳) ناسازی ...
۱۱۲	درس ۸: نوشته‌های داستان‌گونه

علوم و فنون ادبی ۱

۱۲	درس ۱: مبانی تحلیل متن
۲۱	درس ۲: سازه‌ها و عوامل ...
۲۶	درس ۳: واج‌آرایی، واژه‌آرایی
۳۸	درس ۴: تاریخ ادبیات پیش از ...
۴۷	درس ۵: هماهنگی پاره‌های کلام
۵۲	درس ۶: سجع و انواع آن
۶۰	درس ۷: سبک و سبک‌شناسی ...
۶۷	درس ۸: وزن شعر فارسی
۷۳	درس ۹: موازنه و ترصیع
۸۰	درس ۱۰: زبان و ادبیات فارسی ...
۸۸	درس ۱۱: قافیه
۹۷	درس ۱۲: جناس و انواع آن
	آزمون‌ها

جامعه‌شناسی ۱

۱	فصل اول: زندگی اجتماعی
۳	درس ۱: کنش‌های ما ...
۱۰	درس ۲: پدیده‌های اجتماعی ...
۱۷	درس ۳: جهان اجتماعی ...
۲۵	درس ۴: اجزا و لایه‌های جهان ...
۳۴	درس ۵: جهان‌های اجتماعی ...
۴۱	درس ۶: پیامدهای جهان اجتماعی
۵۱	درس ۷: ارزیابی جهان‌های اجتماعی
۶۱	فصل دوم: هویت
۶۳	درس ۸: هویت (من کیستم؟)
۷۵	درس ۹: بازتولید هویت اجتماعی
۸۲	درس ۱۰: تغییرات هویت اجتماعی
۸۹	درس ۱۱: تحولات هویتی ...
۹۶	درس ۱۲: تحولات هویتی ...
۱۰۳	درس ۱۳: هویت ایرانی (۱)
۱۱۱	درس ۱۴: هویت ایرانی (۲)
۱۱۶	درس ۱۵: هویت ایرانی (۳)
۱۲۵	درس ۱۶: هویت ایرانی (۴)
	آزمون‌ها

دین و زندگی ۱

۳۳۱	بخش اول: تفکر و اندیشه	۴
۳۳۱	درس ۱: هدف زندگی	۱۸
۳۳۵	درس ۲: پر پرواز	۳۰
۳۳۹	درس ۳: خود حقیقی	۳۸
۳۴۰	درس ۴: پنجره‌ای به روشنایی	۵۰
۳۴۳	درس ۵: آینده روشن	۶۲
۳۴۷	درس ۶: منزلگاه بعد	۷۲
۳۵۰	درس ۷: واقعه بزرگ	۸۲
۳۵۳	درس ۸: فرجام کار	۹۶
۳۵۷	بخش دوم: قدم در راه	۱۰۸
۳۵۷	درس ۹: آهنگ سفر	۱۱۶
۳۶۱	درس ۱۰: اعتماد بر او	۱۲۸
۳۶۳	درس ۱۱: دوستی با خدا	۱۴۲
۳۶۷	درس ۱۲: یاری از نماز و روزه	۱۵۲
۳۷۲	درس ۱۳: فضیلت آراستگی	
۳۷۵	درس ۱۴: زیبایی پوشیدگی	
۳۷۹	آزمون‌ها	

اقتصاد

۲۸۳	فصل اول: اصول انتخاب در ...	۱
۲۸۳	درس ۱: کسب و کار و کارآفرینی	۲
۳۸۶	درس ۲: انتخاب نوع کسب و کار	۱۲
۳۹۱	درس ۳: اصول انتخاب درست	۲۲
۳۹۶	درس ۴: مرز امکانات تولید	۳۴
۴۰۰	فصل دوم: بازیگران اصلی در ...	۴۳
۴۰۰	درس ۵: بازار چیست و چگونه ...	۴۴
۴۰۳	درس ۶: نقش دولت در اقتصاد ...	۵۵
۴۰۸	درس ۷: تجارت بین الملل	۶۹
۴۱۲	فصل سوم: اقتصاد رشد و پیشرفت	۸۱
۴۱۲	درس ۸: رکود، بیکاری و فقر	۸۲
۴۱۶	درس ۹: تورم و کاهش قدرت خرید	۹۲
۴۲۱	درس ۱۰: مقاومت‌سازی اقتصاد	۱۰۵
۴۲۴	درس ۱۱: رشد و پیشرفت اقتصادی	۱۱۶
۴۳۰	فصل چهارم: اقتصاد در خانواده	۱۲۹
۴۳۰	درس ۱۲: بودجه بندی	۱۳۰
۴۳۴	درس ۱۳: تصمیم گیری در مخارج	۱۴۰
۴۳۷	درس ۱۴: پس انداز و سرمایه گذاری	۱۵۰
۴۴۱	آزمون‌ها	

ریاضی و آمار ۱

۴۴۵	فصل ۱: معادله درجه دوم	۹
۴۴۵	درس ۱: معادله و مسائل توصیفی	۱۰
۴۵۰	درس ۲: حل معادله درجه ۲ و ...	۱۹
۴۶۲	درس ۳: معادله‌های شامل ...	۳۳
۴۶۹	فصل ۲: تابع	۳۹
۴۶۹	درس ۱: مفهوم تابع	۴۰
۴۷۸	درس ۲: ضابطه جبری تابع	۵۰
۴۸۴	درس ۳: نمودار تابع خطی	۵۶
۴۹۰	درس ۴: نمودار تابع درجه ۲	۶۳

فصل ۳: کار با داده‌های آماری

۷۱	فصل ۳: کار با داده‌های آماری	۷۱
۷۲	درس ۱: گردآوری داده‌ها	۷۲
۸۵	درس ۲: معیارهای گرایش به مرکز	۸۵
۸۹	درس ۳: معیارهای پراکندگی	۸۹
۹۹	فصل ۴: نمایش داده‌ها	۹۹
۱۰۰	درس ۱: نمودارهای یک متغیره	۱۰۰
۱۱۰	درس ۲: نمودارهای چندمتغیره	۱۱۰
	آزمون‌ها	

آمادگی دفاعی

۱	فصل ۱: آموزه‌های دفاعی	۱
۲	درس ۱: امنیت پایدار	۲
۱۱	درس ۲: اقتدار دفاعی	۱۱
۱۹	فصل ۲: فرهنگ دفاع	۱۹
۲۰	درس ۳: انقلاب اسلامی	۲۰
۲۶	درس ۴: آشنایی با بسیج	۲۶
۳۲	درس ۵: علوم و معارف دفاع مقدس	۳۲
۴۵	درس ۶: الگوها و اسوه‌های ...	۴۵
۵۴	فصل ۳: دفاع نظامی	۵۴
۵۵	درس ۷: آشنایی با نیروهای مسلح ...	۵۵
۶۴	درس ۸: نظام جمع و شیوه‌های ...	۶۴
۸۷	درس ۹: جنگ‌افزارشناسی و ...	۸۷
۱۱۷	فصل ۴: دفاع غیرنظامی	۱۱۷
۱۱۸	درس ۱۰: شناخت و مقابله با ...	۱۱۸
۱۲۶	درس ۱۱: پدافند غیرعامل	۱۲۶
۱۳۶	درس ۱۲: ایمنی و پیشگیری	۱۳۶
۱۴۶	درس ۱۳: امداد و نجات	۱۴۶
	آزمون‌ها	

عربی، زبان قرآن ۱

۵۶۷	الَّذِينَ الْأُولُ: ذَالِكَ هُوَ اللَّهُ	۱
۵۷۶	الَّذِينَ الثَّانِي: إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ	۱۷
۵۸۴	الَّذِينَ الثَّلَاث: مَطَرُ السَّمَاءِ	۳۱
۵۹۲	الَّذِينَ الرَّابِع: التَّعَايُشِ السَّلْمِيِّ	۴۵
۶۰۰	الَّذِينَ الْخَامِس: ﴿ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ ﴾	۵۷
۶۰۹	الَّذِينَ السَّادِس: الْمَعَالِمُ الْخَلَائِفَةُ	۷۱
۶۱۸	الَّذِينَ السَّابِع: صِنَاعَةُ النَّفْطِ	۸۳
۶۲۶	الَّذِينَ الثَّامِن: يَا مَنْ فِي الْبِحَارِ ...	۹۵
۶۳۷	آزمون‌ها	

کارگاه کارآفرینی و تولید

۶۴۶	بخش ۱: تشکیل تیم	۱
۶۴۶	بخش ۲: کار تیمی موفق	۵
۶۴۸	بخش ۳: تقویت کار تیمی	۹
۶۴۹	بخش ۴: حل مسئله	۱۳
۶۵۰	بخش ۵: هدف گذاری و تصمیم گیری	۱۷
۶۵۱	بخش ۶: خودشناسی	۲۱
۶۵۳	بخش ۷: طراحی مسیر شغلی	۲۷
۶۵۵	بخش ۸: طراحی مسیر شغلی	۳۱
۶۵۷	بخش ۹: طراحی مسیر شغلی	۳۵
۶۶۱	بخش ۱۰: تفکر	۴۱

بخش ۱۱: تفکر خلاق (واگرا)

۶۶۳	بخش ۱۱: تفکر خلاق (واگرا)	۴۷
۶۶۵	بخش ۱۲: توسعه خلاقیت فردی	۵۱
۶۶۷	بخش ۱۳: توسعه خلاقیت تیمی	۵۵
۶۶۹	بخش ۱۴: تشخیص فرصت ...	۵۹
۶۷۱	بخش ۱۵: ایده یابی، ساختن ایده ...	۶۵
۶۷۳	بخش ۱۶: نوآوری و تریز	۶۹
۶۷۵	بخش ۱۷: سنجش کارآفرینی	۷۵
۶۷۶	بخش ۱۸: تعیین نوع کسب و کار	۷۹
۶۷۷	بخش ۱۹: مدل کسب و کار	۸۱
۶۷۸	بخش ۲۰: مدل کسب و کار	۸۵
۶۸۰	بخش ۲۱: مدل کسب و کار	۸۹
۶۸۰	بخش ۲۲: مدل کسب و کار	۹۱
۶۸۱	بخش ۲۳: مدل کسب و کار	۹۳
۶۸۱	بخش ۲۴: مدل کسب و کار	۹۷
۶۸۲	بخش ۲۵: مدل کسب و کار	۹۹
۶۸۲	بخش ۲۶: مدل کسب و کار	۱۰۱
۶۸۳	بخش ۲۷: مدل کسب و کار	۱۰۳
۶۸۳	بخش ۲۸: طرح کسب و کار	۱۰۵
۶۸۴	بخش ۲۹: نگارش طرح	۱۰۹
۶۸۶	بخش ۳۰: نگارش طرح	۱۱۵
۶۸۸	بخش ۳۱: نگارش طرح	۱۱۹
۶۸۹	بخش ۳۲: نگارش طرح	۱۲۳

انگلیسی ۱ (StudentBook)

۶۹۱	درس ۱	۱۵
۷۱۰	درس ۲	۴۳
۷۲۸	درس ۳	۷۱
۷۴۶	درس ۴	۹۷
۷۶۶	آزمون‌ها	

انگلیسی ۱ (Workbook)

۷۷۳	درس ۱	۷
۷۷۸	درس ۲	۲۵
۷۸۴	درس ۳	۴۳
۷۹۰	درس ۴	۶۱

جغرافیای ایران

۷۹۶	فصل ۱: جغرافیا چیست؟	
۷۹۶	درس ۱: جغرافیا، علمی برای ...	۲
۷۹۹	درس ۲: روش مطالعه و پژوهش ...	۸
۸۰۲	فصل ۲: جغرافیای طبیعی ایران	۱۴
۸۰۲	درس ۳: موقعیت جغرافیایی ایران	۲۱
۸۰۵	درس ۴: ناهمواری‌های ایران	۳۳
۸۱۲	درس ۵: آب و هوای ایران	۴۶
۸۱۸	درس ۶: منابع آب ایران	۶۲
۸۲۴	فصل ۳: جغرافیای انسانی ایران	۷۲
۸۲۴	درس ۷: ویژگی‌های جمعیت ایران	۷۸
۸۳۰	درس ۸: تقسیمات کشوری ایران	۸۸
۸۳۳	درس ۹: سکونتگاه‌های ایران	
۸۳۹	درس ۱۰: توان‌های اقتصادی ایران	
۸۴۶	آزمون‌ها	

درس ۶ پیامدهای جهان اجتماعی (درهایی که جهان اجتماعی به روی مامی گشایدودرهایی که می بندد)

آموزش به روش سؤال های امتحانی از خط به خط کتاب درسی

پاسخ	سؤال
۱- آگاهی - جهان اجتماعی	۱- انسان ها با و اراده خود به کنش اجتماعی می پردازند و با همین کنش ها در ساختن و تداوم آن ها مشارکت می کنند.
۲- نادرست؛ جهان اجتماعی پس از آن که با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزامهایی را به دنبال می آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک تک افراد است.	۲- جهان اجتماعی پس از آن که با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزامهایی را به دنبال می آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک تک افراد است. (درست / نادرست)

<p>۳- فرصت‌ها - محدودیت‌هایی</p>	<p>۳- پیامدهای جهان اجتماعی، و را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.</p>
<p>۴- مهم‌ترین تفاوت خانه‌سازی انسان با حیوان در این است که انسان پس از ساختن خانه‌اش ناچار می‌شود متناسب با شرایط خانه، در خود و شیوه زندگی‌اش تغییر ایجاد کند. به همین دلیل شیوه زندگی انسان کوچ‌نشین، یکجانشین و شهرنشین متفاوت می‌شود.</p>	<p>۴- با توجه به تفاوت خانه‌سازی انسان‌ها و حیوانات، دلیل شیوه متفاوت زندگی انسان‌ها را توضیح دهید.</p>
<p>۵- الف) ما انسان‌ها در جهانی دیده می‌کشاییم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است؛ جهانی که باورها، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای آن شکل گرفته‌اند و به فعالیت اجتماعی ما شکل می‌دهند. ب) ما صرفاً یک کنشگر منفعل نیستیم؛ بلکه می‌توانیم یا در جهت تداوم و گسترش این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهانی جدید گام برداریم؛ بنابراین هم گذشتگان و هم ما، به سهم خود در ساختن جهان اجتماعی نقش داریم.</p>	<p>۵- نقش هر یک از موارد زیر را در ساختن جهان اجتماعی با یکدیگر مقایسه کنید. الف) گذشتگان: ب) معاصران:</p>
<p>۶- اراده - جهان موجود</p>	<p>۶- ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و نوین است و ممکن است از بسط آن جلوگیری کند.</p>
<p>۷- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.</p>	<p>۷- پیامدهای جهان اجتماعی تا چه زمانی دوام می‌یابد و در چه صورتی تغییر می‌کند؟</p>
<p>۸- مقررات راهنمایی با این‌که محدودیت‌هایی به وجود می‌آورند، عمل کردن به آن‌ها، فرصت رفت و آمد ایمن و سریع را نیز به دنبال دارند.</p>	<p>۸- مقررات راهنمایی و رانندگی، فرصت هستند یا محدودیت؟ توضیح دهید.</p>
<p>۹- زبان، دستورات و قواعد پیچیده‌ای دارد که مردم باید آن‌ها را بیاموزند و در چارچوب آن حرف بزنند و نمی‌توانند هر گونه که دلشان بخواهد، صداها، کلمات و جملات را به کار ببرند. (محدودیت‌ها) اما همین محدودیت‌ها، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.</p>	<p>۹- «زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند»، چه فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای آن‌ها به وجود می‌آورد؟</p>
<p>۱۰- بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند که به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند.</p>	<p>۱۰- رابطه فرصت‌ها و محدودیت‌ها را با یکدیگر توضیح دهید.</p>
<p>۱۱- عقاید - ارزش‌های</p>	<p>۱۱- هر جهان اجتماعی براساس و خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.</p>
<p>۱۲- جهان‌های اجتماعی را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال دارند، ارزیابی کرد.</p>	<p>۱۲- جهان‌های اجتماعی را بر چه اساسی می‌توان مورد ارزیابی قرار داد؟</p>
<p>۱۳- درست</p>	<p>۱۳- برخی جهان‌های اجتماعی، استعدادهای معنوی انسان را نادیده می‌گیرند و فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورند. (درست / نادرست)</p>
<p>۱۴- دنیوی - دنیاگرای</p>	<p>۱۴- برخی جهان‌های اجتماعی، مانع بسط ابعاد وجود انسان می‌شوند و با رویکرد خود، به نیازهای مادی انسان بی‌توجه‌اند و از توانمندی آدمی برای آباد کردن جهان استفاده نمی‌کنند.</p>

۱۵- منظور از جهان متجدد چیست؟	۱۵- جهان غرب بعد از رنسانس (چهارصد سال اخیر) را جهان متجدد می گویند.
۱۶- جهان های اجتماعی را براساس فرهنگ آن ها به دو نوع دنیوی و اساطیری تقسیم می کنند. (درست / نادرست)	۱۶- نادرست؛ جهان های اجتماعی را براساس فرهنگ آن ها به دو نوع دنیوی و معنوی تقسیم می کنند.
۱۷- عبارات زیر در ارتباط با ویژگی های کدام جهان اجتماعی می باشند؟ الف) جهان دیگر یا انکار می شود یا در محدوده منافعی که برای خواسته های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می شود: (.....) ب) همه ظرفیت ها و استعداد های انسان را در خدمت دنیا به کار می گیرد و ظرفیت ها و خواسته های معنوی انسان ها را به فراموشی می سپارد: (.....)	۱۷- الف) جهان دنیوی (سکولار) ب) جهان دنیوی
۱۸- عبارات زیر در ارتباط با کدام جهان می باشد؟ «جهان هستی را فراتر از طبیعت می بیند و انسان در این فرهنگ، چهره ای ملکوتی و آسمانی پیدا می کند.»	۱۸- جهان معنوی
۱۹- انواع جهان های معنوی عبارتند از جهان و	۱۹- توحیدی - اساطیری
۲۰- کدام فرهنگ ها، نفسی توحیدی و الهی از انسان ارائه می دهند؟	۲۰- فرهنگ اسلام و انبیای الهی
۲۱- دو مورد از ویژگی های جهان اساطیری را نام ببرید.	۲۱- ۱) جهان اساطیری، فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت های فوق طبیعی قائل است. ۲) محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.
۲۲- هر یک از جهان های اجتماعی زیر، چه تصویری از طبیعت دارند و چگونه با آن تعامل می کنند؟ الف) جهان اجتماعی دنیوی: ب) جهان اساطیری:	۲۲- الف) در جهان اجتماعی دنیوی، طبیعت هیچ گونه معنا، هدف و غایتی ندارد و صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که او می تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند. ب) جهان اساطیری، طبیعت را قلمرو قدرت های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون های آن ها می بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره گیری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می سازد.
۲۳- بهره وری ها و بحران های زیست محیطی کنونی در دنیا محصول کدام دیدگاه به طبیعت است؟	۲۳- دیدگاه جهان اجتماعی دنیوی به طبیعت
۲۴- منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نتیجه دیدگاه کدام جهان نسبت به طبیعت است؟ ۱) دنیوی ۲) معنوی ۳) اساطیری ۴) سکولار	۲۴- گزینه «۳»
۲۵- دیدگاه جهان توحیدی را نسبت به طبیعت و انسان توضیح دهید.	۲۵- در جهان توحیدی، طبیعت موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم و به خواست او مسخر انسان است و انسان خلیفه الهی و مسئول عمران و آبادانی طبیعت است. تصرفات انسان در طبیعت، مقید به اراده حکیمانة الهی است.
۲۶- کدام جامعه شناس ویژگی های جهان متجدد را بیان کرده است؟ ۱) کنت ۲) دورکیم ۳) وبر ۴) مارکس	۲۶- گزینه «۳»
۲۷- ویژگی های جهان متجدد را از نظر ماکس وبر نام ببرید.	۲۷- ۱) رویکرد دنیوی و این جهانی ۲) گسترش عقلانیت ابزاری ۳) غلبه کنش های حسابگرانه معطوف به دنیا ۴) قفس آهنین ۵) افسون زدایی (فداست زدایی) ۶) زوال عقلانیت ذاتی
۲۸- منظور از «رویکرد دنیوی و این جهانی» که از ویژگی های جهان متجدد است، چیست؟	۲۸- جهان متجدد رویکرد این جهانی دارد و در جهت برخوردارگی از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی دارد.

<p>۲۹- گسترش عقلانیت ابزاری</p>	<p>۲۹- عبارات زیر، بیانگر کدام ویژگی جهان متجدد از نظر «وبر» می‌باشد؟ «آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی (مانند بیماری، سیل و ...) و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد.»</p>
<p>۳۰- علوم تجربی - حسابگرانه معطوف به دنیا</p>	<p>۳۰- در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. رواج این کنش‌های عرصه را بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.</p>
<p>۳۱- قفس آهنین</p>	<p>۳۱- عبارت «انسان‌ها به تدریج اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌شوند که همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌رهایی را از آنان می‌گیرد»، بیانگر کدام ویژگی جهان متجدد است؟</p>
<p>۳۲- قفس آهنین</p>	<p>۳۲- «از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها»، پیامد کدام ویژگی جهان متجدد می‌باشد؟</p>
<p>۳۳- افسون‌زدایی (قداست‌زدایی)</p>	<p>۳۳- در عبارت زیر، به کدام ویژگی جهان متجدد اشاره شده است؟ «در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند.»</p>
<p>۳۴- گزینه «۴»</p>	<p>۳۴- عبارت «جهان از مواد و موجودات خاصی ساخته شده که در اختیار و کنترل بشرند، به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند و قداستی ندارند.» بیانگر کدام ویژگی جهان متجدد است؟ (۱) رویکرد دنیوی (۲) عقلانیت ذاتی (۳) عقلانیت ابزاری (۴) افسون‌زدایی (قداست‌زدایی)</p>
<p>۳۵- جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری (که پدیده‌های فراتجربی‌اند) از دست می‌رود و داوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.</p>	<p>۳۵- زوال عقلانیت ذاتی را که از ویژگی‌های جهان متجدد می‌باشد، توضیح دهید.</p>
<p>۳۶- گزینه «۲»</p>	<p>۳۶- به ترتیب کدام ویژگی در جهان متجدد غرب فرصت و کدام یک محدودیت محسوب می‌شود؟ (۱) رواج کنش‌های حسابگرانه دنیوی - رشد عقلانیت ابزاری (۲) گسترش عقلانیت ابزاری - قفس آهنین (۳) بسط عقلانیت ذاتی - رشد علوم تجربی (۴) افسون‌زدایی - رویکرد دنیوی و این جهانی</p>

درس ۶

پیامدهای جهان اجتماعی

۴۱

کتاب درسی

سؤال متن صفحه ۴۱ کتاب درسی

○ آیا ما همواره می‌توانیم هرگونه بخواهیم جهان اجتماعی را بسازیم یا تغییر دهیم؟ یا این که جهان اجتماعی پیامدهایی دارد که بر اراده و فعالیت‌های ما تأثیر می‌گذارد؟

یکی از جامعه‌شناسان به پرسش‌های بالا این‌گونه پاسخ می‌دهد که سهم مردگان در ساختن جهان اجتماعی بیشتر از سهم زندگان است. یعنی سهم پیشینیان ما در ساختن جهان اجتماعی بیشتر از ماست. هم‌چنان که سهم ما در ساختن جهان آیندگان بیش از آن‌هاست. شما چه فکر می‌کنید؟ ما انسان‌ها در جهانی متولد شده‌ایم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است، ولی ما کنشگر منفعل نیستیم بلکه می‌توانیم در جهت تداوم و گسترش این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهانی جدید گام برداریم. بنابراین، هم گذشتگان و هم ما، به سهم خود در ساختن جهان اجتماعی نقش داریم. ملک‌الشعرای بهار در بیت زیر، این سهم را به خوبی نشان می‌دهد: «دگران کاشتند و ما خوردیم / ما بکاریم و دیگران بخورند».

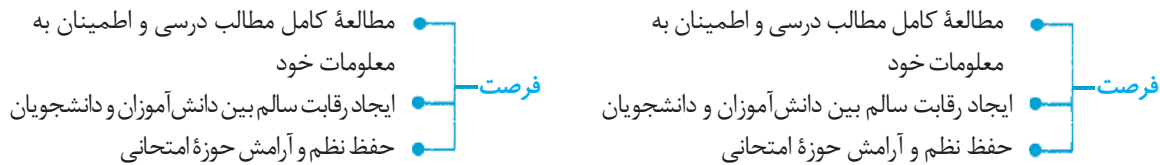
○ کلاس درس خود را در نظر بگیرید و سهم خودتان، معاصران و پیشینیان را در شکل‌گیری آن شناسایی کنید. سهم کدام یک قابل انکار است؟
پیشینیان ← به منظور پاسخگویی به نیازهای آموزشی و فرهنگی جامعه، نظام آموزشی را به وجود آورده‌اند.
معاصران ← کارشناسان آموزشی، در زمان‌های مختلف، متناسب با مقتضیات اجتماعی، سیاسی و ... تغییراتی را در قواعد و مقررات آموزشی ایجاد می‌کنند.

دانش‌آموزان ← با عضویت در مدارس و پذیرفتن و رعایت قواعد و مقررات آموزشی در تداوم نظام آموزشی موجود نقش دارند.
همه موارد مذکور به سهم خود در شکل‌گیری، تداوم و یا تغییر نظام آموزشی نقش دارند و سهم هیچ‌یک قابل انکار نیست.

تحلیل کنید

صفحه ۴۳ کتاب درسی

برابر مقررات، همراه داشتن جزوه و کتاب درسی در جلسه امتحان ممنوع است. فرصت‌ها و محدودیت‌های این ممنوعیت را تحلیل کنید.

صفحه ۴۳ کتاب درسی

سؤال متن

- برخی گمان می‌کنند پیامدهای جهان اجتماعی محدودکننده افراد است و برخی دیگر معتقدند که فرصت‌های جدیدی برای انسان پدید می‌آورد. شما در این باره چه فکر می‌کنید؟ بخش‌های مختلف جهان، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند که این فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.
- منظور از فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی چیست؟ فرصت‌ها ایجاد موقعیت‌هایی هستند که موجب تسهیل امور و پیشرفت بهتر فعالیت‌ها می‌شود. محدودیت‌ها، موانعی هستند که آزادی تصمیم‌گیری و عمل فرد را محدود می‌کنند و رسیدن به هدف را به تأخیر می‌اندازند (البته لزوماً بعد منفی ندارند).

صفحه ۴۴ کتاب درسی

سؤال متن

- قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی را در نظر بگیرید. این قواعد را انسان‌ها وضع می‌کنند. اجرای این مقررات برای رانندگان و عابران محدودیت‌هایی پدید می‌آورد. آیا می‌توانید بعضی از این محدودیت‌ها را نام ببرید؟ رعایت سرعت مجاز - عدم پارک کردن در برخی اماکن - رعایت حق تقدم - اجرای طرح زوج و فرد - اجرای طرح ترافیک
- به نظر شما، اگر مقررات راهنمایی و رانندگی برداشته شود، چه اتفاقی می‌افتد؟ بی‌نظمی و هرج‌ومرج در خیابان‌ها - افزایش خطر تصادفات - اتلاف وقت رانندگان و سایر شهروندان
- آیا در آن صورت رانندگان و عابران می‌توانند با ایمنی تردد کنند؟ خیر

صفحه ۴۵ کتاب درسی

گفت‌وگو کنید

در طول تاریخ، عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی بوده است. به نظر شما رابطه دوسویه نظم و آزادی در جامعه عادل چگونه است؟ رابطه دوسویه نظم و آزادی، از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است.

نظم در جامعه به دو صورت اعمال می‌شود: (۱) اجباری (۲) اختیاری

(۱) در نظم اجباری، اختیار و آزادی انسان‌ها نفی می‌شود و حاکمیت دولت نمی‌تواند نظم جامعه را با آزادی همراه کند و نوعی تنش سیاسی در جامعه به وجود می‌آید. (۲) در نظم اختیاری، نظم حاکم است که شهروندان را مختار و پایبند به قانون پرورش دهد. این نظم جایگاهی مدنی دارد و «آزادی» را ارج نهاده است که هم حاکمیت را در تفکیک قدرت‌های مختلف ملتزم می‌کند و هم شهروندان را با قوانین آشنا می‌سازد و زمینه حضور آن‌ها را در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی فراهم می‌آورد.

بنابراین، نظم واقعی در جوامع مدنی از پذیرش درونی افراد آغاز و با قوانین جامعه همراه می‌شود نه این‌که قوانین مصلحتی اتخاذ شود و جبراً بر مردم اعمال قدرت شود.

نتیجه نظم بدون آزادی یعنی ← استبداد نظم‌یافته امنیتی / نظم توأم با آزادی یعنی ← مدنیت و قانونمندی در پرتو تمدن آزادی بدون نظم یعنی ← جنگل

صفحه ۴۶ کتاب درسی

تأمل کنید

فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نبایدهای جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند. حقوق و تکالیف به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. برای شناخت عمیق‌تر فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی، چند نمونه از حقوق و تکالیف خود را به عنوان عضو خانواده، مدرسه و کشور جمهوری اسلامی ایران نام ببرید.

نقش افراد	تکالیف	حقوق
عضو خانواده (فرزند)	- احترام به والدین و اعضای خانواده - همکاری در انجام کارهای منزل	- تأمین نیازهای اقتصادی فرد توسط والدین - مورد مشورت قرارگرفتن
عضو مدرسه (دانش‌آموز بودن)	- احترام و رعایت ادب نسبت به کادر مدرسه - رعایت مقررات مدرسه - انجام تکالیف درسی و خوب درس خواندن	- حق برخورداری از دبیران توانمند - حق برخورداری از امکانات مدرسه (کتابخانه، سایت و ...) - حق برخورداری از بیمه‌های مناسب در مقابل حوادث در محیط آموزشی
عضو کشور جمهوری اسلامی ایران (شهروند ایرانی)	- احترام به اقوام ایرانی و اقلیت‌های مذهبی - حفظ سرمایه‌های ملی کشور - مشارکت در فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی کشور (شرکت در انتخابات و ...)	- حق برخورداری از امنیت اجتماعی - برخورداری از فرصت‌های تحصیلی و شغلی مناسب - تأمین نیازهای اساسی (خوراک، پوشاک و مسکن)

صفحه ۴۶ کتاب درسی
 به نظر شما، ویژگی‌های جهان متجدد کدام‌اند؟ (۱) جهان متجدد، رویکرد دنیوی دارد. (۲) انسان‌ها اهداف دنیوی دارند. (۳) عناصر مقدس و معنوی طرد می‌شوند. (۴) فقط علوم که با روش تجربی به دست می‌آیند، علم محسوب می‌شوند. (۵) اراده و آزادی انسان از بین می‌رود. (۶) امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری وجود ندارد.

صفحه ۴۷ کتاب درسی
 جهان متجدد، چه نوع جهانی اجتماعی است و چه فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارد؟ منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس در چهارصد سال اخیر است. از فرصت‌های آن می‌توان به تسلط بر طبیعت و عقلانیت ابزاری اشاره کرد و از محدودیت‌های آن، می‌توان به رویکرد صرفاً دنیوی، طرد عناصر مقدس و معنوی، قفس آهنین، افسون‌زدایی و زوال عقلانیت ذاتی اشاره کرد.

صفحه ۴۹ کتاب درسی
 آیا راهی عقلانی و علمی برای ارزیابی فرصت‌ها و محدودیت‌های یک جهان اجتماعی وجود دارد؟ بله، براساس معیار حق و باطل و همچنین با استفاده از روش‌های عقلانی و وحیانی می‌توان به ارزیابی جهان‌های اجتماعی پرداخت.

صفحه ۴۹ کتاب درسی
 فیلم سینمایی «عصر جدید» را ببینید و تصویری را که چارلی چاپلین از انسان معاصر ارائه می‌کند، تفسیر کنید.
 تفسیر ۱: نظام سرمایه‌داری، برای کسب سود بیشتر، انسان‌ها را به ماشین تبدیل کرده است. به گونه‌ای که این انسان‌های ماشینی از خود بیگانه شده و در خارج از محیط کاری هم، همان رفتارهایی را انجام می‌دهند که در کارخانه، بارها و بارها تکرار کرده‌اند. (اشاره به از خودبیگانگی، از نظر مارکس)
 تفسیر ۲: انسان در دنیای صنعتی، اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌باشد که همه ابعاد وجود او را فرا گرفته و موجب از دست رفتن اراده و آزادی او شده است. (اشاره به قفس آهنین از نظر ماکس وبر)

صفحه ۵۰ کتاب درسی
 جهان متجدد - پیامدهای جهان اجتماعی - الزام‌ها - فرصت‌ها - محدودیت‌ها - ویژگی‌های جهان متجدد - رویکرد دنیوی - گسترش عقلانیت ابزاری - رواج کنش عقلانی معطوف به هدف - قفس آهنین - افسون‌زدایی - زوال عقلانیت ذاتی

صفحه ۵۰ کتاب درسی
 هر جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارد.
 انسان‌ها با آگاهی و اراده خود به کنش اجتماعی می‌پردازند و در ساختن جهان اجتماعی و تداوم آن مشارکت می‌کنند.
 جهان‌های اجتماعی، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به اراده تک‌تک افراد نیست.
 جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم توسط گذشتگان پدید آمده است و به فعالیت اجتماعی ما شکل می‌دهد.
 ما انسان‌ها می‌توانیم در جهت تداوم، گسترش یا تغییر جهان اجتماعی نقش داشته باشیم.
 جهان‌های اجتماعی را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.
 برخی جهان‌های اجتماعی، استعدادهای معنوی انسان را نادیده می‌گیرند و برخی نسبت به نیازهای دنیوی انسان بی‌توجه هستند.
 منظور از جهان متجدد، جهان غرب بعد از رنسانس می‌باشد.
 ماکس وبر (جامعه‌شناس آلمانی)، ویژگی‌های جهان متجدد را نام برده است.
 ویژگی‌های جهان متجدد عبارت‌اند از: رویکرد دنیوی، گسترش عقلانیت ابزاری، غلبه کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، قفس آهنین، افسون‌زدایی (قداست‌زدایی)، زوال عقلانیت ذاتی.

صفحه ۵۰ کتاب درسی
 جهان اجتماعی در ابتدا با آگاهی و اراده افراد پدید می‌آید و پس از آن که با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد و این پیامدها خود، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌های بعدی ما فراهم می‌سازد. تا زمانی که جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست پیامدهای آن نیز باقی است و با تغییر جهان اجتماعی موجود، جهان اجتماعی جدیدی با الزام‌های جدید شکل می‌گیرد. جهان‌های اجتماعی را می‌توان براساس فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد. منظور از جهان متجدد، جهان غرب بعد از رنسانس می‌باشد. ماکس وبر، ویژگی‌های جهان متجدد را نام برده است، از جمله این ویژگی‌ها می‌توان به رویکرد دنیوی، قفس آهنین و زوال عقلانیت ذاتی اشاره کرد.

اقتصاد

فصل اول: اصول انتخاب در کسب و کار

درس ۱ کسب و کار و کارآفرینی

درسنامه

کارآفرین

تعریف: کسی که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید، کشف می‌کند.

- ۱) داشتن بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار
- ۲) شجاعت شروع یک سرمایه‌گذاری جدید
- ۳) تبدیل ایده‌ها به کسب و کارهای سودآور

ویژگی مشترک کارآفرینان موفق

۱) **تیزبین:** دیدن فرصت‌های کسب و کار، زمانی که دیگران متوجه آن نیستند. / ۲) **نوآور:** تبدیل ایده‌ها به محصولات جدید در فرایندها و کسب و کارهای جدید / ۳) **ریسک‌پذیر:** راه‌اندازی فعالیت جدید اقتصادی با پس‌انداز و خوش‌نامی / ۴) **خوش‌بین:** واقع‌بین، مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی / ۵) **پرانگیزه:** نظم، انضباط، پایداری و توانایی در حل مسئله / ۶) **یادگیرنده:** یادگیری از کارشناسان، همکاران، مشتریان و وفق با بازار / ۷) **سازمان‌دهنده:** مدیریت و هماهنگی منابع به صورت کارا

هزینه‌های تولید، درآمد و سود

هر فعال اقتصادی و از جمله یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند. **تعریف هزینه تولید:** پولی که تولیدکننده صرف تولید می‌کند را می‌گویند.

- خرید یا اجاره محلی برای کارگاه، مغازه، دفتر و ...
- خرید یا اجاره محلی برای ماشین‌آلات و سایر ابزارها و سرمایه‌های فیزیکی
- خرید مواد اولیه
- استخدام تعدادی کارگر و کارمند و پرداخت حقوق و دستمزد

تعریف درآمد: پولی که تولیدکننده از فروش محصولات خود به دست می‌آورد.

$$\text{فرمول‌های کاربردی} \begin{cases} \text{کل محصول} \times \text{قیمت} = \text{درآمد} \\ \text{درآمد} > \text{هزینه} \Rightarrow \text{سود} \\ \text{درآمد} < \text{هزینه} \Rightarrow \text{زیان} \end{cases}$$

نکته به سود یا زیان به دست آمده، **سود یا زیان حسابداری** می‌گویند.

- راه‌های رسیدن به سود بیشتر بدون کاهش تولید
 - ۱) افزایش درآمد
 - ۱) بازار مناسب
 - ۲) قیمت مناسب
 - ۲) کاهش هزینه
 - ۱) پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم
 - ۲) صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی
 - ۳) جلوگیری از ریخت و پاش

مثال با توجه به اطلاعات مندرج در جدول که مربوط به

تولید یک سال تولیدکننده فرضی می‌باشد:

(الف) درآمد حاصل از تولید یک سال را محاسبه کنید.

(ب) مقدار سود یا زیان حسابداری این تولیدکننده را مشخص کنید.

تعداد کالای تولیدشده	۵۱۰ دستگاه
تعداد کالای فروخته‌شده	۴۹۰ دستگاه
ارزش هر واحد دستگاه	۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه اجاره کارگاه	۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه دستمزد کارگران ماهانه	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

پاسخ

(قیمت هر واحد کالا) × (تعداد کالای فروخته شده) = (درآمد) (الف)

تومان $490,000,000 = 490 \times 1,000,000 =$ درآمد

تومان $360,000,000 = 30,000,000 \times 12 =$ هزینه اجاره سالانه (ب)

تومان $120,000,000 = 10,000,000 \times 12 =$ هزینه حقوق سالانه

تومان $480,000,000 = 360,000,000 + 120,000,000 =$ مجموع هزینه‌های سالانه

سود حسابداری بنگاه تومان $10,000,000 = 490,000,000 - 480,000,000 =$ نتیجه عملکرد سالانه

گفت‌وگو در کلاس

صفحه ۴ کتاب درسی

۱- آیا تا به حال به فکر کسب درآمد بوده‌اید؟ بله، در گام اول به انتخاب رشته و بعد با توجه به علاقه‌هایم به راه‌های مختلف کسب درآمد و شغل فکر کرده‌ام.

۲- علاقه شغلی شما در چه زمینه‌ای است؟ چه توانایی‌هایی دارید؟ علاقه شغلی با توجه به توانایی افراد تعیین می‌شود. مثل فنی، هنری، تدریس و معلمی و ...

۳- چه شغلی را برای خودتان مناسب می‌دانید یا آن را می‌پسندید؟ شغلی که با روحیات و توانایی هماهنگ باشد.

۴- اگر در تعارض بین علاقه بیشتر و درآمد بیشتر گرفتار شدید، کدام را انتخاب می‌کنید؟ بستگی دارد، پول را بیشتر دوست دارم یا علاقه به شغل و کسب‌وکار برایم مهم است.

۵- آیا به کارمندی و شغل‌های دولتی علاقه دارید یا این که دوست دارید خودتان مالک یک کسب‌وکار باشید و وقتتان را به کسی نفروشید؟ براساس توان و قدرت ریسک، اگر قدرت ریسک داشته باشم و تحمل ضرر، کارهای غیردولتی را انتخاب می‌کنم و در غیر این صورت باید شغل دولتی انتخاب کنم.

فعالیت گروهی در کلاس

صفحه ۷ و ۸ کتاب درسی

پس از آن که متن زیر توسط معلم خوانده شد، به گروه‌های شش نفره تقسیم شوید و سپس بگویید شما کدام گزینه را انتخاب می‌کنید؟ هر کدام از جواب‌ها به یکی از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق (در صفحه ۶) برمی‌گردد. شما به کدام یک نزدیک‌تر هستید؟ به گزینه‌های جدید هم فکر کنید.

البته در هر یک از ایده‌ها چند ویژگی مشترک کارآفرینان موفق می‌تواند وجود داشته باشد اما به طور ویژه هر یک از ایده‌ها دارای ویژگی‌های بارز زیر است:

متن ۱: خوش‌بین / متن ۲: نوآور / متن ۳: تیزبین / متن ۴: پرانگیزه / متن ۵: ریسک‌پذیر / متن ۶: سازمان‌دهنده / متن ۷: یادگیرنده به نظر می‌توان از نیروهای داوطلب هم برای کمک به کادر درمان بهره‌مند شد.

فعالیت فردی در کلاس

صفحه ۹ کتاب درسی

آیا به نظر شما، هدف وسیله را توجیه می‌کند؟ چه نسبتی بین این پرسش و متن بالا وجود دارد؟ دستیابی به هر مقصد و هدفی هر چند مشروع، پسندیده و معقول باشد، نباید جز با ابزار و وسایل مشروع و معقول صورت بپذیرد. قداست و ارزشمندی هدف هیچ‌گاه نمی‌تواند ابزار دستیابی به آن هدف را توجیه کند. وسیله و ابزار خود باید مشروع و معقول باشد تا بتواند از ابزار صحیح رسیدن به هدف مشروع باشد. بنابراین می‌گوییم که «هدف توجیه‌کننده وسیله نیست». هر جا گفته شود که هدف توجیه‌کننده وسیله است، این گفته و عقیده به عنوان تابلویی از مکر و حيله خواهد بود.

برای تفکر و تمرین

صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی

۱- مشخص کنید از موارد زیر کدام کارآفرینی است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید و از آن دفاع کنید.

- کار در مغازه ساندویچ‌فروشی شخصی
- تدریس در مدرسه دولتی
- عضو نیروی فعال در ارتش شدن
- راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل

با توجه به این که کارآفرینی به معنی تأسیس کسب‌وکار است که با تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم بتوان به سود رسید، می‌توانیم موارد کار در مغازه ساندویچ‌فروشی شخصی و راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل به نوعی با تولید کالا و خدمات می‌تواند با نوآوری به ارائه کالاها و خدمات به شکلی متفاوت بپردازد و به رفع نیازها و خواسته‌های مردم بپردازد و حتی به سود نیز برسد. با به کار بستن ویژگی‌های کارآفرینان موفق در این دو مورد می‌توان با سازماندهی کسب‌وکار میزان سود را نیز افزایش داد. ولی در موارد دیگر اصلاً بحث سود در کار نیست و دلیل عمده آن می‌تواند دولتی بودن این فعالیت‌ها باشد.

۲- فرض کنید دوست شما علاقه‌مند به راه‌اندازی کارگاه ساخت اسباب‌بازی برای کودکان است. با توجه به ویژگی‌های او و ویژگی‌های کارآفرین موفق، در مورد این که این ویژگی‌ها چگونه به او در حل مشکلاتش کمک خواهد کرد، توضیح دهید.

- خطرپذیری: می‌تواند سرمایه و پس‌انداز خود را با شجاعت و تدبیر در زمینه ساخت اسباب‌بازی به کار گیرد.
- خوش‌بینی: او واقع‌بین است و نگرانی‌هایی نیز دارد اما مطمئن و دلگرم به کار خود و موفقیت این فعالیت اقتصادی است.
- پرانگیزه: با نظم و انضباط کارها را پیش می‌برد و با پایداری، اشتیاق، توانایی حل مشکلات را دارد.
- سازماندهی: منابع و سرمایه‌ها را به شکل کارآمد مدیریت و هماهنگ می‌کند.

۳- امیرعلی و ستایش بعد از اتفاق آن شب دست به کار شدند و تصمیم گرفتند که به هر قیمتی به پدر و مادرشان نشان دهند که آن‌ها دیگر بچه نیستند و شاید در برخی موارد بهتر از بزرگ‌ترها تصمیم می‌گیرند. برای همین با تلاش فراوان اطلاعات زیر را از کارگاه تولیدی پدرشان (آقای محمدی) به دست آوردند:

- خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۱۰۰ میلیون تومان
 - پول آب، برق، گاز، عوارض شهرداری: ۸۰۰ میلیون تومان
 - دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۲۰ کارگر)
 - درآمد سالانه: ۲/۵ میلیارد تومان
- لطفاً حساب کنید که کارگاه تولیدی آقای محمدی در طول یک سال سودده است یا زیان‌ده؟

ابتدا هزینه‌های ماهانه را به هزینه‌های سالانه تبدیل می‌کنیم:
 میلیون تومان $12 \times 100 = 1200$ = هزینه مواد اولیه سالانه
 میلیون تومان $24 = 2 \times 12$ = هزینه دستمزد کارگر (سالانه)
 میلیون تومان $480 = 24 \times 20$ = هزینه دستمزد ۲۰ کارگر (سالانه)
 میلیون تومان $2480 = 1200 + 800 + 480$ = مجموع هزینه‌های سالانه
 پس سود را تعیین می‌کنیم: سود سالانه تومان $20,000,000 = 2,480,000,000 - 2,500,000,000$ = مجموع هزینه‌ها - درآمد

تحلیل کنید

- کسب و کار و انگیزه راه‌اندازی آن چیست؟ راه‌اندازی کسب و کار بی‌شک آرزوی هر انسانی است. همه انسان‌ها دوست دارند کسب و کار مستقلی برای خود راه‌اندازی کنند ولی افراد کم‌تری هستند که اقدام به راه‌اندازی کسب و کار مستقل می‌کنند. اصولاً بشر ذات استقلال طلب و بلندپرواز دارد از این‌رو دوست ندارد که زیردست دیگران کار کند تا به او امر و نهی شود و از طرف دیگر شهرت‌طلبی و ثروت‌اندوزی از دیگر عوامل گرایش انسان‌ها به راه‌اندازی کسب و کار می‌باشد.
- کارآفرین موفق چه ویژگی دارد؟ (۱) شور و اشتیاق و انگیزه، (۲) ریسک‌پذیری، (۳) خودباوری، کار سخت و تعهد هدفمند، (۴) سازگاری و انعطاف‌پذیری، (۵) درک کامل از محصول یا خدمات ارائه‌شده و بازار، (۶) مدیریت پول و سرمایه، (۷) برنامه‌ریزی، (۸) ارتباط خوب و قابلیت‌های ارتباطی، (۹) آمادگی کامل در مواجهه با مشکلات
- سود و زیان کارآفرینی و کسب و کار تولیدی چیست؟ اگر میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر باشد، می‌گوییم تولیدکننده (کارآفرین) از فعالیت خود سود برده، اگر درآمدهای به دست آمده از هزینه‌های تولید کم‌تر باشد، کسب و کار دچار ضرر و زیان می‌شود.

سؤالات امتحانی

درستی و نادرستی عبارات و جملات زیر را مشخص کنید. (۱/۵)

- ۱ همه افراد می‌توانند یک کسب و کار جدید را راه‌اندازی کنند. (درست / نادرست)
- ۲ کارآفرینان موفق، ویژگی‌های مشابهی دارند که به آن‌ها در زندگی شخصی کمک می‌کند. (درست / نادرست)
- ۳ تولیدکننده زمانی از فعالیت خود سود می‌برد که میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر باشد. (درست / نادرست)

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (۱/۲۵)

- ۴ امروزه در ایران از هر نفر، نفر از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند.
- ۵ کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست باید و را محاسبه کند.
- ۶ تولیدکننده به صاحب زمین که ممکن است یک شخص یا دولت باشد، می‌پردازد.

گزینه صحیح را مشخص کنید. (۰/۷۵)

- ۷ در پایان تولید، همه محصول و سود و زیان، به چه کسی می‌رسد؟
 ۱) تولیدکننده ۲) کارآفرین ۳) صاحب کار ۴) صاحب زمین
- ۸ درآمد چگونه محاسبه می‌شود؟
 ۱) کل محصول + قیمت ۲) کل محصول × قیمت ۳) هزینه‌ها - قیمت ۴) سود یا زیان - قیمت
- ۹ کدام گزینه از ویژگی کسب درآمد حرام نادرست است؟
 ۱) به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند و خرید و فروش برخی کالاها در انحصار آن‌ها است.
 ۲) با احتکار کالاهای مورد نیاز مردم در مواقع ضروری و گران‌فروشی، سود سرشار می‌برند.
 ۳) کتاب‌ها یا فیلم‌های مبتذل و غیراخلاقی را تولید و منتشر نمی‌کنند.
 ۴) اهل رشوه‌دادن و رشوه‌گرفتن و با رباخواری امورشان را می‌گذرانند.

به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

- ۱۰ شرکت‌ها توسط چه کسانی تأسیس می‌شوند و هدف آن‌ها چیست؟ (۱)
- ۱۱ کارآفرین کیست و ویژگی‌های مشترک کارآفرینان چیست؟ (۱/۵)
- ۱۲ کارآفرین برای تولید به چه چیزهایی نیاز دارد؟ (۱/۵)
- ۱۳ چگونه تولیدکننده می‌تواند هزینه‌های خود را کاهش دهد؟ (۱)
- ۱۴ نتیجه فعالیت‌های غیرقانونی برای فرد و جامعه چیست؟ (۱/۵)

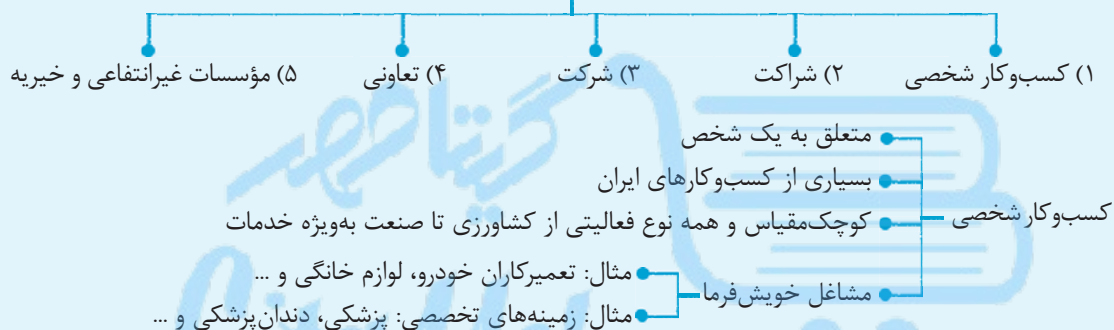
پاسخ سؤالات امتحانی

۱ نادرست؛ عده خاصی از افراد می‌توانند یک کسب‌وکار جدید را راه‌اندازی کنند. (۵/۵) ۲ نادرست؛ کارآفرینان موفق، ویژگی‌های مشابهی دارند که به آن‌ها در کسب‌وکارشان کمک می‌کند. (۵/۵) ۳ درست (۵/۵) ۴ ده - شش (۵/۵) ۵ هزینه‌ها - درآمدهایش (۵/۵) ۶ اجاره (۵/۲۵) ۷ گزینه «۳»؛ صاحب کار (۵/۲۵) ۸ گزینه «۲»؛ کل محصول \times قیمت = درآمد (۵/۵) ۹ گزینه «۳»؛ کتاب‌ها یا فیلم‌های مبتذل و غیراخلاقی را تولید و منتشر نمی‌کنند. (۵/۲۵) ۱۰ توسط کارآفرینان یا مؤسس‌ها، تأسیس می‌شوند تا با تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم سود ببرند. (۱) ۱۱ کسی که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدید تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدید برای تولید کشف می‌کند (۱ تیزبین، ۲ نوآور، ۳ ریسک‌پذیر، ۴ خوش‌بین، ۵ پراگماتیک، ۶ یادگیرنده، ۷ سازمان‌دهنده (۱/۵) ۱۲ محلی را به عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار خریداری یا اجاره کند، ماشین‌آلات یا سایر ابزارها و سرمایه‌های فیزیکی را تهیه کند، مواد اولیه بخرد و نیز تعدادی کارگر و کارمند استخدام کند. (۱/۵) ۱۳ (۱) صرفه‌جویی، (۲) افزایش بهره‌وری (مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی و یا جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها) (۱) ۱۴ به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند و از مزایای کسب درآمد حلال نیز محروم مانده و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیبی سقوط قرار می‌دهند. (۱/۵)

درس ۲ انتخاب نوع کسب‌وکار

درس‌نامه

انواع کسب‌وکار

۱. کسب‌وکار شخصی

ردیف	مزایا	معایب
۱	راه‌اندازی آسان و با هزینه اندک	بار سنگین مسئولیت
۲	آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری	مشکل تأمین مالی
۳	مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
۴	منافع مالیاتی	ساعات کار طولانی
۵	احساس موفقیت و غرور	درآمد نامشخص
۶	حمایت و بهره‌بردن از پشتیبانی خانواده	احساس انزوا

۲. شرکت

زمانی که افراد در کسب‌وکارها با کمک دیگر افراد که در سود و زیان شریک هستند، به فعالیت مشغولند در واقع شکل کسب‌وکار را به شرکت تغییر می‌دهند.

ویژگی‌های کسب‌وکار شرکت

- افق‌های بزرگ‌تر و فرصت‌هایی برای کسب سود بیشتر
 - تبلیغ برای رشد بهتر، استخدام کارمند و جذب سرمایه
 - دارای هویت قانونی
 - قانون با آن مشابه یک فرد یا انسان برخورد می‌کند.
 - می‌تواند دارایی داشته باشد.
 - می‌تواند شکایت کند و یا مورد شکایت قرار بگیرد.
 - دارایی هر شرکت به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و با خرید سهام می‌توان سهامدار شد.
 - مالکیت، منافع و مسئولیت‌ها به اندازه سهام است.
- نکته** شرکت‌ها انواع مختلف دارند که بهترین آن‌ها شرکت‌های سهامی است.

ایجاد یک شرکت

وضع قوانینی توسط دولت (۱) برای کمک به عدم فریب
برای اطمینان سرمایه‌گذاران (۲) عمل به قوانین، هزینه‌بر و زمان‌بر است و نیاز به مشاور حقوقی دارد.

اساسنامه: (۱) شرکت برای چه کسب‌وکاری تشکیل شده، (۲) سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود،
(۳) چگونه سرمایه اولیه تأمین می‌شود، (۴) سود و زیان چگونه تقسیم می‌شود، (۵) سهامداران چه حقوق و مسئولیت‌هایی دارند و
(۶) شرکت چگونه منحل می‌شود.

کسب‌وکار شرکت (سهامی)

ردیف	مزایا	معایب
۱	مسئولیت محدود برای سهامداران	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
۲	امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی	تأخیر در تصمیم‌گیری
۳	امکان رقابت بالاتر	پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت غیرفردی
۴	تخصیص گرایبی بیشتر	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
۵	برخوردری سهامداران از حقوق قانونی	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر
۶	استفاده از وام و اعتبارات بانکی با ثبت شرکت	مالیات بر سود + مالیات بر درآمد
۷	معاملات تجاری با دیگر کشورها با ثبت شرکت	ثبت مکان برای انجام فعالیت‌ها

۳. تعاونی‌ها

- با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود.
- گرد هم آمدن تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت اقتصادی
- بیشینه‌شدن منفعت با اقدامات جمعی
- نحوه اداره: هر نفر یک رأی ← بدون در نظر گرفتن مقدار تأمین سرمایه تعاونی
- توزیع سود: نسبت به سرمایه هر عضو

۴. مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

- یکی از انواع شرکت‌ها محسوب می‌شود.
- هدفی غیرتجاری دارد.
- مانند: امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی و ...

مثال اگر دارایی شرکتی به ۲,۰۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد و یک سرمایه‌گذاری بانک ۲۰٪ سهام باشد، تعداد سهام خریداری‌شده توسط این فرد را مشخص کنید.

پاسخ

$$\frac{\text{تعداد سهام خریداری‌شده}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۲۰}{۱۰۰} = \frac{x}{۲,۰۰۰,۰۰۰} \Rightarrow x = \frac{۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۰}{۱۰۰} = ۴۰۰,۰۰۰$$

گفت‌وگو در کلاس

- شما کار تیمی و گروهی را ترجیح می‌دهید یا کار به صورت فردی را؟ چرا؟ من در بعضی کارها دوست دارم انفرادی کار کنم که تمرکز و توجه ویژه‌ای داشته باشم. مثل درس خواندن یا آموختن مهارت جدید اما در بسیاری از فعالیت‌ها کار تیمی را ترجیح می‌دهم چون ایده‌ها و نظرات متنوعی در جریان کار بیان می‌شود و هر شخصی از زوایای مختلفی به موضوعات می‌نگرد.
- آیا شما در گروه کسب‌وکار خود پیشرو و رهبر خواهید شد یا پیرو؟ برای پیشرو بودن باید حتماً تا زمان راه‌اندازی کسب‌وکارم بر روی رشد مهارت‌هایم تمرکز نمایم و زیادتر مطالعه و تحقیق نمایم و به مسائل با دقت بیشتری نگاه کنم.
- چه قدر تحمل پذیرش حرف مخالف را دارید و چه قدر می‌توانید دیگران را با منطق و استدلال متقاعد کنید؟ من از سال گذشته در جریان صحبت با مشاوره مدرسه در تلاش هستم که روحیه پذیرش حرف مخالف را در خودم تقویت کنم و نظرات دیگران را بدون واکنش سریع، خوب بشنوم و در جهت رشد خود از آن بهره ببرم.
- چه قدر به دنبال سود شخصی هستید و تا چه میزان حاضرید درآمدهای خود را صرف امور خیر کنید؟ حتماً سود شخصی اهمیت دارد تا از این طریق بتوانیم نیازهای خود و خانواده‌مان را رفع کنیم ولی حتماً طبق سفارش دین اسلام بخشی از درآمدم را صرف امور خیریه و کمک به دیگران خواهم نمود.

فعالیت فردی در کلاس

با توجه به جدول زیر، شما چه نکات دیگری می‌توانید به این دو ستون اضافه کنید؟ چرا؟

مزایای کسب‌وکار شخصی	معایب کسب‌وکار شخصی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید)	برای موفقیت باید هر کاری انجام داد.
درآمد بیشتر	انضباط در همه حال حتی در منزل
زندگی با سبک انعطاف‌پذیرتر	تعطیلی به معنای واقعی وجود ندارد.
تبدیل مهارت‌ها و علاقه‌ها به درآمد	عدم وجود تجربه و مهارت قبلی
کمک به مردم برای رفع نیازها	عدم وجود برنامه‌ریزی برای تداوم کار
رئبسی وجود ندارد.	و ...

چون کسب‌وکارها با توجه به نوع و شرایط کار، مزایا و معایب مختلفی دارد که می‌توان آن‌ها را در نظر گرفت.

فعالیت خارج از کلاس

صفحه ۱۶ کتاب درسی

درباره تفاوت انواع شرکت‌ها تحقیق کنید.

با توجه به قانون تجارت کشور، درباره تفاوت انواع شرکت‌های سهامی عام و خاص، شرکت‌های تضامنی و شرکت‌های با مسئولیت محدود تحقیق کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

طبق ماده ۲۰ قانون تجارت جمهوری اسلامی ایران، شرکت‌های تجاری بر ۷ قسمت است: ۱. شرکت سهامی ۲. شرکت با مسئولیت محدود ۳. شرکت تضامنی ۴. شرکت مختلط غیرسهامی ۵. شرکت مختلط سهامی ۶. شرکت نسبی ۷. شرکت تعاونی تولید و مصرف شرکت سهامی: شرکت سهامی، شرکتی است که سرمایه آن به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام، محدود به مبلغ اسمی سهام آن‌ها است. این شرکت، بازرگانی محسوب می‌شود ولو این‌که موضوع عملیات آن امور بازرگانی نباشد. در شرکت سهامی تعداد شرکا نباید از سه نفر کمتر باشد. شرکت سهامی خود به ۲ نوع تقسیم می‌شود: نوع اول: شرکت‌هایی که مؤسسين آن‌ها قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم تأمین می‌کنند. این‌گونه شرکت‌ها، شرکت سهامی عام نامیده می‌شوند. به عبارتی دیگر، شرکت سهامی عام شرکتی است که حداقل ۵۱ درصد سهام آنان از طریق بورس به عموم مردم واگذار شده باشد. شرکت سهامی عام، تنها شرکت‌هایی هستند که در بورس پذیرفته می‌شوند. نوع دوم: شرکت‌هایی که تمام سرمایه آن‌ها در موقع تأسیس، منحصراً توسط مؤسسين تأمین گردیده است. این‌گونه شرکت‌ها، شرکت سهامی خاص نامیده می‌شوند.

شرکت با مسئولیت محدود شرکتی است که بین دو یا چند نفر برای امور تجاری تشکیل شده و هر یک از شرکا، بدون این‌که سرمایه به سهام یا قطعات سهام تقسیم شده باشد، فقط تا میزان سرمایه خود در شرکت، مسئول قروض و تعهدات شرکت است. در اسم شرکت باید عبارت (با مسئولیت محدود) قید شود. در غیر این صورت، آن شرکت در مقابل اشخاص ثالث شرکت تضامنی محسوب و تابع مقررات آن خواهد بود. اسم شرکت نباید متضمن اسم هیچ‌یک از شرکا باشد، والا شریکی که اسم او در اسم شرکت قید شده در مقابل اشخاص ثالث، حکم شریک ضامن در شرکت تضامنی را خواهد داشت.

شرکت تضامنی شرکتی است که در تحت اسم مخصوص برای امور تجاری بین دو یا چند نفر با مسئولیت تضامنی تشکیل می‌شود. اگر دارایی شرکت برای تادیه تمام قروض کافی نباشد، هر یک از شرکا مسئول پرداخت تمام قروض شرکت است. هر قراردادی که بین شرکا برخلاف این ترتیب داده شده باشد، در مقابل اشخاص کان لم یکن خواهد بود. در اسم شرکت تضامنی، باید عبارت (شرکت تضامنی) و لاقلاً اسم یک نفر از شرکا ذکر شود. در صورتی که اسم شرکت، مشتمل بر اسمی تمام شرکا نباشد، باید بعد از اسم شریک یا شرکایی که ذکر شده است، عبارتی از قبیل «و شرکا» و یا «و برادران» قید شود.

شرکت مختلط غیرسهامی: گاهی در عمل دیده می‌شود که شرکت‌های سرمایه‌ای با شرکت‌های ضمانتی با یکدیگر مخلوط شده و نوع دیگری از شرکت پیدا می‌شود. به این طریق که یک یا چند شریک ضامن و یک یا چند شریک که مسئولیت آن‌ها محدود است، هر دو در شرکت واحدی دارای سهم می‌شوند. بیشتر در مواردی که تاجر احتیاج به پول دارد و نمی‌خواهد قرض کند، چند شریک در شرکت خود وارد می‌کند و مسئولیت آن‌ها را به میزان سرمایه، محدود می‌سازد و خود نام تعهدات شرکت را ضمانت می‌نماید.

بنابراین اگر پس از استهلاک سرمایه باز هم چیزی از قروض، باقی مانده باشد، شریک یا شرکای ضامن متضامناً مسئول پرداخت هستند و به شرکائی که مسئولیت محدودی به میزان سرمایه دارند ارتباط پیدا نمی‌کند. لذا شرکت مختلط غیرسهامی، شرکتی است که برای امور تجاری در تحت اسم مخصوصی بین یک یا چند نفر شریک ضامن و یک یا چند نفر شریک با مسئولیت محدود بدون انتشار سهام تشکیل می‌شود. شریک ضامن، مسئول کلیه قروضی است که ممکن است علاوه بر دارایی شرکت پیدا شود. شریک با مسئولیت محدود کسی است که مسئولیت او فقط تا میزان سرمایه‌ای است که در شرکت گذارده و یا بایستی بگذارد. در اسم شرکت باید عبارت (شرکت مختلط) و لاقلاً اسم یکی از شرکای ضامن قید شود.

شرکت مختلط سهامی شرکتی است که در تحت اسم مخصوصی بین یک عده شرکای سهامی و یک یا چند نفر شریک ضامن تشکیل می‌شود. شرکای سهامی کسانی هستند که سرمایه آن‌ها به صورت سهام یا قطعات سهام متنسوی القیمه درآمده و مسئولیت آن‌ها تا میزان همان سرمایه‌ای است که در شرکت دارند. شریک ضامن کسی است که سرمایه او به صورت سهام درنیامده و مسئول

کلیه قروضی است که ممکن است علاوه بر دارایی شرکت پیدا شود. در صورت تعدد شریک ضامن، مسئولیت آن‌ها در مقابل طلبکاران و روابط آن‌ها با یکدیگر تابع مقررات شرکت تضامنی خواهد بود. در اسم شرکت باید عبارت (شرکت مختلط) و لاقل اسم یکی از شرکای ضامن قید شود. مدیریت شرکت مختلط سهامی مخصوص به شریک یا شرکای ضامن است. شرکت نسبی شرکتی است که برای امور تجاری در تحت اسم مخصوص بین دو یا چند نفر تشکیل و مسئولیت هر یک از شرکا به نسبت سرمایه‌ای است که در شرکت گذاشته است. در اسم شرکت نسبی عبارت «شرکت نسبی» و لاقل اسم یک نفر از شرکا باید ذکر شود. در صورتی که اسم شرکت مشتمل بر اسمی تمام شرکا نباشد، بعد از اسم شریک یا شرکای ذکر شده عبارتی از قبیل «و شرکا»، «و برادران» ضروری است. شرکت تعاونی تولید شرکتی است که بین عده‌ای از ارباب حرف تشکیل می‌شود و شرکای مشاغل خود را برای تولید و فروش اشیا یا اجناس به کار می‌برند.

فعالیت فردی در کلاس

صفحه ۱۷ کتاب درسی

ساختار و شیوه تصمیم‌گیری در شرکت سهامی را تحلیل کنید.

در شرکت‌های تعاونی، به طور معمول تصمیم‌های کلان مانند تصویب اساسنامه شرکت که در حکم قانون اساسی حاکم بر شرکت است، توسط مجمع عمومی سهامداران که معمولاً متشکل از همه سهامداران است، اتخاذ می‌شود. بعد از مجمع عمومی شرکت که تعیین‌کننده تصمیمات کلان است، هیئت‌مدیره رکن تصمیم‌گیرنده دیگر است، در واقع هیئت‌مدیره اولاً تصمیمات کوچک‌تر را اتخاذ می‌کند و ثانیاً این تصمیمات در چارچوب اساسنامه مصوب مجمع است. تصمیمات خرد و روزمره شرکت توسط مدیرعامل منتخب هیئت‌مدیره اخذ می‌شود.

با کمک معلم خود و مراجعه به قانون تجارت، ساختار سازمانی شرکت سهامی را تحلیل کنید.

سهامداران: مهم‌ترین بخش که وظیفه تصمیم‌گیری بر عهده آن است و در قالب مجامع عمومی و با حضور سهامداران تشکیل می‌شود. هیئت‌مدیره: با تصمیمات مجامع مربوطه، افرادی از سهامداران به عنوان مدیران شرکت انتخاب شده و رکن مدیریتی را تشکیل می‌دهند. رئیس هیئت‌مدیره: ارشدترین مدیر در میان اعضای هیئت‌مدیره می‌باشد که اغلب با رأی‌گیری از میان اعضای هیئت‌مدیره انتخاب می‌شود. مدیرعامل: فردی که از طرف هیئت‌مدیره انتخاب می‌شود. در حقیقت، اقدامات اجرایی و مدیریت شرکت، بر عهده مدیرعامل است و او مسئول عملیاتی کردن مصوبات و تصمیمات است.

مدیر مالی: تهیه و تدوین صورت‌های مالی مؤسسه از طریق نظارت مستمر بر عملیات امور مالی و محاسباتی و تنظیم حساب‌ها براساس آیین‌نامه و مقررات حاکم و تهیه گزارشات موردی مدیریت و ...

مدیر امور اداری: مستقیماً زیر نظر مدیرعامل انجام وظیفه می‌نماید و مسئولیت مستقیم کلیه فعالیت‌های اداری، پرسنلی، مالی و نقلیه خارج از شرکت را دارا می‌باشد.

مدیر روابط عمومی: به ارتباط مؤثر با رسانه و تنظیم وقت برای انجام مصاحبه و پاسخ به پرسش خبرنگاران، ایجاد هماهنگی و اطلاع‌رسانی در خصوص جلسات و سخنرانی‌های مختلف، برنامه‌ریزی در جهت مراجعه راحت‌تر و آسان‌تر ارباب‌رجوع، برقراری ارتباط مؤثر با سایر سازمان‌ها و ... مدیر برنامه‌ریزی: نقشی کلیدی در سازمان‌های تولیدی و خدماتی از مرحله دریافت سفارش مشتری تا مرحله تحویل محصولات یا خدمات به مشتری را بر عهده دارد.

مدیر اجرایی: جهت‌دادن به عملکرد کارمندان و مدیران به منظور محقق شدن اهداف داخلی، هم‌چنین تسهیل عملیات تجارت خارجی شرکت در راستای اجرای برنامه‌های کلان شرکت است.

فعالیت فردی در کلاس

صفحه ۱۸ کتاب درسی

با توجه به جدول زیر شما چه نکات دیگری می‌توانید به این دو ستون اضافه کنید؟ چرا؟

مزایای ایجاد شرکت	معایب ایجاد شرکت
مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
انجام فعالیت‌های شرکت به صورت قانونی: (تمام این فعالیت‌ها در قالب شرکت حالت رسمی پیدا کرده است.)	مالیات بر سود شرکت علاوه بر مالیات بر درآمد
تمام‌اعضاز حقوق قانونی بهره‌مند هستند و قانون از آن‌ها حمایت می‌کند: (شرکت‌اعضابه صورت قانونی می‌باشد و اگر مشکلی بین اعضا پیش آید، از طریق قانون می‌تواند حل و فصل شود.)	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر
در مناقصات و مزایده‌ها می‌توانند شرکت کنند: (زیرا افراد به صورت شخصی نمی‌توانند در مزایده‌ها و مناقصات شرکت کنند.)	کارفرما ملزم به پرداخت حقوق و بیمه کارکنان است.
شرکت‌های بزرگ و برندها، نمایندگی خود را به شرکت‌ها می‌دهند: (با ثبت شرکت می‌توان به راحتی نمایندگی از شرکت‌های معتبر دریافت کرد و ...)	شرکت برای فعالیت خود باید مکانی را به ثبت برساند.
	سرمایه اولیه نیاز است.
	آشنایی با قوانین مربوط به تجارت و ...

فعالیت گروهی در کلاس

صفحه ۱۹ کتاب درسی

کلاس را به گروه‌های چهارنفره تقسیم کنید و هر گروه مسئول بررسی یکی از کسب‌وکارهای زیر شود (ممکن است به صورت هم‌زمان دو یا چند گروه یک کسب‌وکار را بررسی کنند) آن چه در هر کسب‌وکار باید بررسی شود، این است:

- ۱- مزایا و معایب کسب‌وکار گروه خود را در صورتی که فردی، شرکتی و یا تعاونی بود، بررسی کنید.
- ۲- پس از بررسی همه‌جانبه کسب‌وکار خود بگویید که گروه شما به عنوان یک مشاور اقتصادی کدام‌یک از سازمان‌های تولید را برای این کسب‌وکار توصیه می‌کند؟ چرا؟

ایده کسب‌وکار شماره ۱

- ۱- مزایا: با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. اعضا جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ گرد هم می‌آیند و با اقدام جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.
- معایب: نحوه اداره براساس هر نفر، یک رأی است صرف نظر از این که چه قدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد.
- ۲- پیشنهاد کسب‌وکار تعاونی، زیرا مالکیت‌های زمین اطراف جاده در اختیار چند نفر از اهالی است.

ایده کسب‌وکار شماره ۲

- ۱- مزایا: کسب‌وکار کوچک با درآمدی معقول، مشارکت صاحبان کسب‌وکار، سود به دست آمده، بدهی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها به اشتراک گذاشته می‌شود (مخصوصاً زمانی که شرکا مهارت‌های مختلف داشته باشند).
- معایب: اختلاف نظر شرکا در محیط کسب‌وکار، مسئولیت شرکا، قوانین مالیاتی، تقسیم سود کسب‌وکار
- ۲- کسب‌وکار شراکتی، زیرا دو یا چند نفر می‌خواهند برای ایجاد کسب‌وکار با یکدیگر همکاری و تعامل داشته باشند.

ایده کسب‌وکار شماره ۳

- ۱- مزایا: مسئولیت محدود برای سهامداران، (۱) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی، (۲) امکان رقابت بالاتر و (۳) تخصص‌گرایی
- معایب: (۱) هزینه راه‌اندازی بالاتر، (۲) تأخیر در تصمیم‌گیری، (۳) پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و (۴) مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی، (۵) تقسیم سود به تناسب مالکیت
- ۲- سازمان تولید برای کسب‌وکار شرکت پیشنهاد می‌شود، زیرا این کار نیاز به سرمایه بسیار بیشتری است که در کنار تخصص‌گرایی می‌تواند به بازدهی بهتر و بیشتری منجر شود.

ایده کسب‌وکار شماره ۴

- ۱- مزایا: (۱) راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک، (۲) آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری، (۳) مالکیت کامل سود و (۴) منافع مالیاتی
- معایب: (۱) بار سنگین مسئولیت، (۲) مشکل تأمین مالی، (۳) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
- ۲- با توجه به بررسی نیاز جامعه در این منطقه، علاقه شخصی و نیاز به سرمایه اولیه کم، کسب‌وکار شخصی پیشنهاد می‌شود.

صفحه ۲۱ کتاب درسی

برای تفکر و تمرین

- ۱- برای هر یک از موارد زیر چه نوع کسب‌وکار (سازمان تولید) را توصیه می‌کنید؟
 - شرکتی جدید می‌خواهد مجموعه فروشگاه زنجیره‌ای از مواد غذایی سالم راه‌اندازی کند. شرکت (سهامی)
 - یکی از دانش‌آموختگان آشپزی می‌خواهد رستوران‌های زنجیره‌ای افتتاح کند. کسب‌وکار شخصی
 - نویسنده‌ای تصمیم می‌گیرد ادامه آخرین کتاب پر فروش خود را بنویسد. کسب‌وکار شخصی
 - گروهی از دوستان تصمیم می‌گیرند کسب‌وکاری بدون عبور از فرایندهای قانونی طولانی آغاز کنند. کسب‌وکار شخصی
 - گروهی از کشاورزان می‌خواهند برای خرید کود، دانه و سایر مواد مرتبط به صورت عمده هزینه کنند و هزینه را در بین اعضا تقسیم کنند. تعاونی
 - گروهی از مهندسان جوان تصمیم گرفته‌اند لوازم خانگی با کیفیت تولید کنند. شرکت

- ۲- به نظر شما آقای محمدی (پدر امیرعلی و ستایش) سازمان تولید خود را باید بر چه مبنایی ترتیب بدهد تا از مشکلات فراوان مالی بیرون بیاید؟ آیا شما به او توصیه می‌کنید با شرایط موجود یک مؤسسه خیریه نیز برای کارگزارانش ایجاد کند؟ دلیل شما چیست؟ براساس مشکلاتی که از کسب‌وکار آقای محمدی می‌دانیم، بهترین روش کمک‌گرفتن از فرد یا افرادی به عنوان شریک است، در صورت شراکتی شدن این کسب‌وکار مشکلات فراوان مالی کم‌تر شده و به منابع مالی بیشتری دسترسی خواهد داشت و تصمیم کار و بار مسئولیت و هم‌افزایی توانایی‌ها به اداره بهتر کمک خواهد کرد. در حال حاضر، با وجود مشکلات مالی امکان تأسیس یک نهاد غیرسودآور وجود ندارد. شاید با بهتر شدن شرایط مالی در آینده و سودده بودن کسب‌وکار امکان تأسیس یک مؤسسه خیریه به وجود آید.

صفحه ۲۱ کتاب درسی

تحلیل کنید

- هر کدام از انواع کسب‌وکارهای شخصی و شرکتی و تعاونی و غیرانتفاعی چه مزایا و معایبی دارد؟

شخصی: مزایا: (۱) راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک (۲) آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (۳) مالکیت سود (۴) منافع مالیاتی - معایب: (۱) بار سنگین مسئولیت (۲) مشکل تأمین مالی (۳) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی

شرکت: مزایا: (۱) مسئولیت محدود برای سهامداران (۲) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی و بانکی (۳) امکان رقابت بالاتر (۴) تخصص‌گرایی بیشتر - معایب: (۱) هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر (۲) تأخیر در تصمیم‌گیری (۳) تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام (۴) قوانین پیچیده و گزارش‌دهی بیشتر

تعاونی: مزایا: (۱) ایجاد فرصت‌های شغلی و رفع معضل بیکاری (۲) توزیع عادلانه منابع (۳) تجمیع منابع مردمی برای بهره‌گیری در اشتغال و تولید (۴) بهبود وضعیت اقتصادی اعضا - معایب: (۱) اعضا دارای سرمایه و سهم یکسان از سود نیستند اما هر عضو بدون توجه به درصد سهامش، یک رأی دارد و نسبت سهام به رأی وجود ندارد. (۲) تعاونی متکی به اعضا است نه به سرمایه.

غیرانتفاعی: مزایا: (۱) نهادی قانونی است. (۲) هدف غیرتجاری دارد. (۳) در زمینه‌های انسانی و اجتماعی فعالیت دارند. - معایب: (۱) غیرسودآور است. (۲) تمام دارایی این نوع شرکت‌ها برای معاف شدن از مالیات باید وقف باشند.
- با توجه به ویژگی‌های شخصیتی خود و دوستانتان، کدام‌یک از انواع کسب‌وکارها (سازمان تولید) را برای فعالیت اقتصادی ترجیح می‌دهید؟ با توجه به نوع فکر و عقیده می‌تواند هر یک از انواع سازمان تولید گفته شود.

سوالات امتحانی

درستی و نادرستی عبارات و جملات زیر را مشخص کنید. (۱)

- ۱ بیچیده‌ترین نوع کسب‌وکار، شرکت است. (درست / نادرست)
- ۲ مأموریت مؤسسات غیرانتفاعی اغلب در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی است. (درست / نادرست)
- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (۱)
- ۳ کسب‌وکار شخصی متعلق به است.
- ۴ اگر کسی را برای کارتان به کار گرفتید، شما اوهستید.
- ۵ محدوده عمل مؤسسات غیرانتفاعی را گاهی و گاهی و حتی جهانی مشخص می‌کند.

گزینه صحیح را مشخص کنید. (۱)

- ۶ به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب‌وکار در کدام گزینه آمده است؟
- ۱) نوع محصول (۲) مالک محصول (۳) محل تولید (۴) تنوع محصول
- ۷ اغلب کسب‌وکارها در ایران به چه صورتی است؟
- ۱) شخصی (۲) شرکت (۳) تعاونی (۴) خیریه‌ها
- ۸ کدام گزینه در ارتباط با راه‌اندازی کسب‌وکار نادرست بیان شده است؟
- ۱) نام کسب‌وکار ثبت شود.
- ۲) برای گرفتن گواهی‌نامه یا پروانه فعالیت رسمی در آن زمینه اقدام شود.
- ۳) اسناد مربوط به هزینه و درآمدها به منظور تعیین هزینه فرصت، حفظ شود.
- ۴) باید حقوق افراد تحت امر کارفرما یا طبق قانون کار پرداخت شده و بیمه شوند.
- ۹ کدام گزینه مربوط به گام اضافی در راه‌اندازی کسب‌وکار شرکت سهامی است؟
- ۱) ثبت شرکت (۲) اخذ پروانه و مجوز (۳) نگارش قرارداد شراکت بین افراد (۴) تنظیم دفاتر حسابداری

به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

- ۱۰ اکثر کسب‌وکارها در ایران با چه عنوانی مشغول فعالیت هستند؟ (۰/۷۵)
- ۱۱ مزایا و معایب کسب‌وکار شخصی را نام ببرید. (هر کدام ۲ مورد) (۱)
- ۱۲ شرکت را تعریف کنید و برای مزایا و معایب کسب‌وکار شرکت دو مورد را بنویسید. (۱/۵)
- ۱۳ آیه «لَا تَاكُلُوا اَمْوَالِكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ» اشاره به چه نوع کسب‌وکاری دارد و ترجمه آن را بنویسید. (۰/۷۵)
- ۱۴ سهام چیست و سهامدار کیست؟ (۱/۵)
- ۱۵ چه مطالبی در اساسنامه شرکت بیان می‌شود؟ (۱)
- ۱۶ کسب‌وکار «تعاونی» با چه هدفی راه‌اندازی می‌شود؟ (۰/۵)

پاسخ سوالات امتحانی

- ۱ درست (۰/۵) ۲ نادرست؛ مأموریت این مؤسسات در زمینه‌های انسانی و اجتماعی است. (۰/۵) ۳ یک شخص (۰/۲۵)
- ۴ کارفرمای (۰/۲۵) ۵ محلی - ملی (۰/۵) ۶ گزینه «۲»؛ مالک محصول (۰/۲۵) ۷ گزینه «۱»؛ شخصی (۰/۲۵) ۸ گزینه «۳»؛ اسناد مربوط به هزینه و درآمدها به منظور تعیین هزینه فرصت، حفظ شود. (۰/۲۵) ۹ گزینه «۳»؛ نگارش قرارداد شراکت بین افراد (۰/۲۵)
- ۱۰ (۱) شخصی، (۲) شرکتی سهامی، (۳) تعاونی (۰/۷۵) ۱۱ مزایا: (۱) راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک (۲) آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (۳) مالکیت کامل سود (۴) منافع مالیاتی / معایب: (۱) بار سنگین مسئولیت (۲) مشکل تأمین مالی (۳) مسئولیت نامحدود در مقابل بدی‌ها و دعاوی (۱) ۱۲ کسب‌وکاری که بین دو نفر یا بیشتر است و همگی در سود و زیان شریک هستند. مزایا: (۱) مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهم) (۲) تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه) معایب: (۱) هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر (۲) تأخیر در تصمیم‌گیری‌ها (۱/۵) ۱۳ کسب‌وکار شرکت. اموال یکدیگر را به باطل نخورید. (۰/۷۵) ۱۴ یک سند مالکیت است و نشان می‌دهد که دارنده آن بخشی از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در سود و زیان آن شریک است. دارایی هر شرکت به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و هر کس با خرید سهام شرکت به سهامدار آن تبدیل می‌شود. (۱) ۱۵ (۱) شرکت برای چه کسب‌وکاری تشکیل شده (۲) سهم آن چه میزان است (۳) چگونه تقسیم و فروخته می‌شود (۴) راه تأمین سرمایه اولیه شرکت (۵) چگونگی تقسیم سود و زیان (۶) حقوق و مسئولیت‌های سهامداران (۷) چگونگی انحلال شرکت (۱/۵)
- ۱۶ با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا، تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. (۰/۵)

الدَّرْسُ الثَّامِنُ: يَأْمَنُ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُهُ

المُعْجَمُ: واژه‌نامه

مُلُوك: پادشاهان	مَوْسُوعَة: دانشنامه	أُسْرَة: خانواده
بَعَثَنِي: من را فرستاد	يُعْتَي: آواز می‌خواند	رَائِع: جالب
يَعْفُو: می‌بخشد	طُيُور: پرندگان	أَنْقَذَ: نجات داد
مُشْرِف: مدیر داخلی	يَبْكِي: گریه می‌کند	أَوْصَلَ: رسانید
تَنْظِيف: پاکیزگی	يَضْفُرُ: سوت می‌زند	شَاطِئِي: ساحل
الْحِفَاظ: نگهداری	سَمَكُ الْفِرْشِي: کوسه‌ماهی	لَا أَصْدُقُ: باور نمی‌کنم
أَتَّصِلُ: تماس می‌گیرم	يَتَجَمَّعُ: جمع می‌شود	يُحَيِّزُنِي: مرا به شگفتی می‌اندازد
صَيَانَة: نگهداری، تعمیرات	أَنْوَف: بینی‌ها	بِحَار: دریاها
سَرِير: تخت	حَاد: تیز	صَعْب: سخت، دشوار
شَرَشَف: ملافه	تَعَالَى: بیا (مذکر)، تعَالَى: بیا (مؤنث)	عَرَفْنَا: به ما معرفی کن
مُكَيَّف: کولر	سَحَب: کشید	ذَاكِرَة: حافظه
نُصَلِّحُ: تعمیر می‌کنیم	تَيَّار: جریان	يَبْلُغُ: می‌رسد
شَم: بویایی	بَعَثَهُ: ناگهان	ضَعْف: برابر در مقدار
فَجَاءَهُ: ناگهانی	أَعْلَى: بالا، بالاتر	ضِعْفَيْن: دو برابر
إِسْتَلَمَ: دریافت کرد	عَزَمَ: تصمیم گرفت	لَبُونَة: پستاندار
عِبَادُكَ الصَّالِحِينَ: بندگان درستکارت	مُنْقِذ: نجات‌دهنده	يُزْبِعُ: شیر می‌دهد
نَسِيَان: فراموشی	يَقْفُرُ: می‌پرد، می‌جهد	كَذَلِكَ: همین‌طور
يَا لَيْتَ: ای کاش	مُضْحَف: قرآن	يُزْشِدُ: راهنمایی می‌کند
ثَرَاب: خاک	حَتَّى تُنْفِقُوا: تا انفاق کنید	يُؤَدِّي: ایفا می‌کند، منجر می‌شود
	أَسَاوِر: دستبندها	دُور: نقش
	أَسْرَى: شبانه حرکت داد	جَمَاعِي: گروهی

درس ۸

زبان قرآن ۱
عربی،

۹۵ کتاب درسی

مترادف

بَعَثَ = أَرْسَلَ (فرستاد)	مُنْقِذ = مُنْجِي (نجات‌دهنده)	يَبْلُغُ = يَصِلُ (می‌رسد)
عَزَمْتُ = قَضَيْتُ (تصمیم گرفتم)	تُرْشِدُ = تَهْدِي (راهنمایی می‌کند)	بَعَثَهُ = فَجَاءَهُ (ناگهان)
مُضْحَف = قرآن (قرآن)	كَتَمَ = سَتَرَ (پنهان کرد)	عُرْف = حُجْرَات (اتاق‌ها)
	أَطْفَال = صِغَار (کودکان)	أُسْرَة = عَائِلَة (خانواده)

متضاد

صَعْب (سخت) ≠ سَهْل (آسوده) حَرْب (جنگ) ≠ سَلْم (صلح)

جمع‌های مکسر

مكارم ← مَكْرَمَة (بزرگواری)	بِحَار ← بحر (دریا)	دلافین ← دَلْفِين (دلفین)
صِغَار ← صَغِير (کوچک (کودک))	عَجَائِب ← عَجِيب (شگفتی)	أَسْرَار ← سِرّ (راز)
أَمَاكِن ← مَكَان (مکان)	مُلُوك ← مَلِك (پادشاه)	أَسْمَاك ← سَمَك (ماهی)
أَصْوَات ← صَوْت (صدا)	طُيُور ← طَير (پرنده)	أَطْفَال ← طِفْل (کودک)
أَنْوَف ← أَنْف (بینی)	أَسَاوِر ← سِوَار (دستبند)	عُرْف ← غَرْفَة (اتاق)
أَفْلَام ← فِلم (فیلم)	صِغَار ← صَغِير (کوچک)	نَوَاقِص ← نَاقِص (ناقص)

معنی متن ————— صفحه ۹۵ کتاب درسی

«أَنْتَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَظَمْتُكَ، وَ فِي الْأَرْضِ قُدْرَتُكَ، وَ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُكَ.» أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
تو کسی هستی که بزرگی‌ات در آسمان و توانمندی‌ات در زمین و شگفتی‌هایت در دریاهاست.

يا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَائِبُهُ «مَنْ دُعَاءِ الْجَوْشَنِ الْكَبِيرِ»

ای کسی که در دریاها شگفتی‌هایش

ای کسی که شگفتی‌هایش در دریاهاست (از دعای جوشن بزرگ)

يُشَاهِدُ	أَعْضَاءُ	الْأُسْرَةَ	فَلَمَّا	رَائِعاً	عَنِ	الدُّلْفِينِ	الَّذِي	أَنْقَذَ	إِنْسَاناً	مِنْ	الْفَرْقِ،
مشاهده می‌کند	اعضا	خانواده	فیلمی	جالبی	درباره	دلفین	که	نجات داد	انسانی	از	غرق شدن

اعضای خانواده فیلم جالبی را درباره دلفینی که انسانی را از غرق شدن نجات داد

وَ	أَوْصَلَ	هُ	إِلَى	السَّاطِئِ.	حَامِدٌ:	لَا أَصَدِّقُ؛	هَذَا	أَمْرٌ	عَجِيبٌ.	يُخَيِّرُنِي	جِدّاً.
و	رساند	او	به	ساحل	حامد	باور نمی‌کنم	این	مسئله‌ای	عجیبی	مرا حیرت‌زده می‌کند	بسیار

و او را به ساحل رساند، مشاهده می‌کنند. حامد: باور نمی‌کنم؛ این مسئله عجیبی است. مرا بسیار حیرت‌زده می‌کند.

الْأَبُّ:	يَا	وَلَدِي،	لَيْسَ	عَجِيباً،	لِ	أَنَّ	الدُّلْفِينِ	صَدِيقٌ	الْإِنْسَانِ	فِي	الْبَحَارِ.
پدر:	ای	فرزندم	نیست	عجیبی	برای	که	دلفین	دوست	انسان	در	دریاها

پدر: ای فرزندم، عجیب نیست، برای این که دلفین دوست انسان در دریاها است.

صَادِقٌ:	تَصَدِّقُ	هُ	صَعْبٌ!	يَا	أَبِي،	عَرَفْنَا	عَلَى	هَذَا	الصَّدِيقِ.	الْأَبُّ:	لَهُ
صادق	باور کردن	او (آن)	سخت	ای	پدرم	به ما معرفی کن	بر	این	دوست	پدر:	دارد (برای او)

صادق: باور کردن آن سخت است! ای پدرم، این دوست را به ما معرفی کن. پدر: حافظه‌ای قوی دارد

وَ	سَمِعَ	هُ	يَفُوقُ	سَمَعَ	الْإِنْسَانَ	عَشْرَ	مَرَّاتٍ	وَ	وَزْنَ	هُ	يَبْلُغُ	ضِعْفِي	وَزْنَ	الْإِنْسَانِ	تَقْرِيباً،
و	شنوایی	او	برتری دارد	شنوایی	انسان	ده	مرتب‌های	و	وزن	او	می‌رسد	دو برابر	وزن	انسان	تقریباً

و شنوایی‌اش نسبت به شنوایی انسان ده مرتبه برتری دارد و وزنش تقریباً به دو برابر وزن انسان می‌رسد.

وَ	هُوَ	مِنَ	الْحَيَوَانَاتِ	اللَّبُونَةِ	الَّتِي	تُرَضِّعُ	صِغَارَ	هَا.	نُورًا:	إِنَّ	هُ	حَيَوَانٌ	ذَكِّيٌّ	يُحِبُّ	مُسَاعَدَةَ	الْإِنْسَانِ!
و	او	از	حیوانات	پستاندار	که	شیر می‌دهد	بچه‌ها	او	نورا	همانا	او	حیوانی	باهوشی	دوست می‌دارد	کمک کردن	انسان

و آن از حیوانات پستانداری است که به بچه‌هایش شیر می‌دهد. نورا: همانا آن حیوان باهوشی است که کمک کردن به انسان را دوست دارد!

أَ	لَيْسَ	كَذَلِكَ؟	الْأَبُّ:	نَعَمْ؛	بِالتَّأَكِيدِ،	تَسْتَطِيعُ	الدُّلْفِينُ	أَنْ	تُرَشِّدَ	نَا	إِلَى	مَكَانٍ	سَقُوطِ	طَائِرَةٍ
آیا	نیست	همین‌طور	پدر:	بله،	البته،	می‌تواند	دلفین‌ها	که	راهنمایی کند	ما	به	محل	سقوط	هواپیمایی

آیا همین‌طور نیست؟ پدر: بله، البته، دلفین‌ها می‌توانند ما را به محل سقوط هواپیمایی

أَوْ	مَكَانٍ	عَرَقِ	سَفِينَةٍ.	الْأُمُّ:	تُؤَدِّي	الدُّلْفِينُ	دَوْرًا	مُهَمًّا	فِي	الْحَرْبِ	وَ	السَّلْمِ،
یا	محل	غرق شدن	کشتی‌ای	مادر	ایفا می‌کند	دلفین‌ها	نقشی	مهمی	در	جنگ	و	صلح

یا محل غرق شدن کشتی‌ای راهنمایی کنند. مادر: دلفین‌ها نقش مهمی را در جنگ و صلح ایفا می‌کنند.

و تَكشِفُ ما تَحْتِ الْمَاءِ مِنْ عَجَائِبٍ وَ أَسْرَارٍ، وَ تُسَاعِدُ الْإِنْسَانَ عَلَى اِكْتِشَافِ أَمَاكِنٍ تَجْمَعُ الْأَسْمَاكَ.	و آشکار می کند آن چه زیر آب از شگفتی هایی و اسراری و کمک می کند انسان در، بر کشف مکان ها جمع شدن ماهی ها
--	--

و آن چه را زیر آب است از شگفتی ها و اسرار آشکار می کنند، و در کشف مکان های جمع شدن ماهی ها به انسان کمک می کنند

صَادِقٌ: رَأَيْتَ الدَّلَافِينَ تُؤَدِّي حَرَكَاتٍ جَمَاعِيَّةً: فَ هَلْ تَتَكَلَّمُ مَعًا؟ أَلَأُمُّ: نَعَمْ؛	صادق دیدم دلفین ها ایفا می کند حرکاتی گروهی پس آیا با هم صحبت می کند مادر بله
--	---

صادق: دلفین ها را دیدم که حرکات گروهی انجام می دادند؛ پس آیا با هم صحبت می کنند؟ مادر: بله؛

قَرَأْتُ فِي مُوسَوِعَةٍ عِلْمِيَّةٍ أَنَّ الْعُلَمَاءَ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ الدَّلَافِينَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمُ بِاِسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مَعِيْنَةٍ،	خواندم در دانشنامه ای علمی که دانشمندان تأکید می کنند که دلفین ها می تواند که صحبت می کند با به کارگیری صداهایی معینی
---	---

در دانشنامه ای علمی خواندم که دانشمندان تأکید می کنند که دلفین ها می توانند با به کارگیری صداهای معینی با هم صحبت کنند،

وَ أَنَّ هَا تُعْنِي كَ الطَّيُورِ، وَ تَبْكِي كَ الْأَطْفَالِ وَ تَصْفِرُ وَ تَضْحَكُ كَ الْإِنْسَانِ.	و همانا او (آن) می خواند همانند پرندگان و گریه می کند مانند کودکان و سوت می زند و می خندد همانند انسان
---	--

و همانا آن ها همانند پرندگان آواز می خوانند و مانند کودکان گریه می کنند و همانند انسان سوت می زند و می خندند.

نورا: هَلْ لِي الدَّلَافِينَ أَعْدَاءٌ؟ أَلَأَبُّ: بِالتَّأَكِيدِ، تَحْسَبُ الدَّلَافِينَ سَمَكَ الْفَرَسِ عَدَوًّا لِي هَا،	نورا: آیا برای دلفین ها دشمنانی پدر: البته محسوب می شود دلفین ها ماهی کوسه دشمنی برای او (آن)
--	---

نورا: آیا دلفین ها دشمنانی دارند؟ پدر: البته، دلفین ها کوسه ماهی را دشمنی برای خود محسوب می کنند،

فَ إِذَا وَقَعَ نَظَرُهَا عَلَى سَمَكَةِ الْفَرَسِ، تَتَجَمَّعُ بِ سُرْعَةٍ حَوْلَ هَا،	پس هرگاه افتاد نگاهش بر ماهی کوسه جمع می شود با سرعت دور آن (او)
---	--

پس هرگاه نگاهش به کوسه ماهی بیفتد، با سرعت دور آن جمع می شوند،

وَ تَضْرِبُ هَا بِ أَنْوْفِ هَا الْحَادَّةِ وَ تَقْتُلُ هَا. نورا: وَ هَلْ يُحِبُّ الدَّلَفِينُ الْإِنْسَانَ حَقًّا؟	و می زند او با بینی ها او تیز و می کشد او نورا: و آیا دوست می دارد دلفین انسان واقعاً
--	---

و با بینی های تیزش آن را می زند و او را می کشند. نورا: و آیا واقعاً دلفین، انسان را دوست دارد؟

أَلَأَبُّ: نَعَمْ؛ تَعَالَى نَقَرًا هَذَا الْخَبَرَ فِي الْإِنْتَرْنِت: ... سَحَبَ تَبَارَ الْمَاءِ رَجُلًا إِلَى الْأَعْمَاقِ بِ شِدَّةٍ	پدر بله بیا می خوانیم این خبر در اینترنت کشید جریان آب مردی به اعماق به شدتی
---	--

پدر: بله، بیا این خبر را در اینترنت بخوانیم: ... جریان آب مردی را به شدت به اعماق (دریا) کشید

وَ بَعْدَ نَجَاتِ هِ قَالَ الرَّجُلُ: رَفَعَنِي شَيْءٌ بَعَثَهُ إِلَى الْأَعْلَى بِ قُوَّةٍ،	و پس از نجات او گفت مرد مرا بالا برد چیزی ناگهانی به بالا با قدرتی
--	--

و مرد پس از نجاتش، گفت: ناگهان چیزی مرا با قدرت بالا برد.

درس ۸

زبان قرآن ۱
عربی،

۹۵ کتاب درسی

ثُمَّ	أَخَذَنِي	إِلَى	السَّاطِئِ	وَ	لَمَّا	عَزَمْتُ	أَنْ	أَشْكُرَ	مُنْقِذِي،	مَا	وَجَدْتُ	أَحَدًا،
سپس	مرا برد	به	ساحل	و	زمانی که	تصمیم گرفتم	که	سپاس‌گزاری کنم	نجات‌دهنده‌ام	نیافتم	کسی	

سپس مرا به ساحل برد و زمانی که تصمیم گرفتم از نجات‌دهنده‌ام سپاس‌گزاری کنم، کسی را نیافتم،

وَلَكِنِّي	رَأَيْتُ	ذُلْفِينًا	كَبِيرًا	يَقْفِرُ	قُرْبِي	فِي	الْمَاءِ	بِـ	فَرَحٍ.	الْأُمُّ:	إِنَّ	الْبَحْرَ	وَ	الْأَسْمَاكَ
اما من	دیدم	دلفینی	بزرگی	می‌پرد	نزدیک من	در	آب	با	شادی	مادر	همانا	دریا	و	ماهی‌ها

اما من دلفین بزرگی را نزدیکم دیدم که در آب با شادی (بالا و پایین) می‌پرد. مادر: همانا دریا و ماهی‌ها

نِعْمَةٌ	عَظِيمَةٌ	مِنَ	اللَّهِ.	قَالَ	رَسُولُ	اللَّهِ	:	النَّظْرُ	فِي	ثَلَاثَةِ	أَشْيَاءَ	عِبَادَةٍ:
نعمتی	بزرگی	از	خداوند	گفت	پیامبر	خدا	:	نگاه کردن	در	سه	چیزها	عبادتی

نعمت بزرگی از خداوند هستند. پیامبر خدا ﷺ فرمود: نگاه کردن به سه چیز، عبادت است:

النَّظْرُ	فِي	الْمُصْحَفِ،	وَ	النَّظْرُ	فِي	وَجْهِ	الْوَالِدَيْنِ،	وَ	النَّظْرُ	فِي	الْبَحْرِ.
نگاه کردن	در	قرآن	و	نگاه کردن	در	صورت	پدر و مادر	و	نگاه کردن	در	دریا

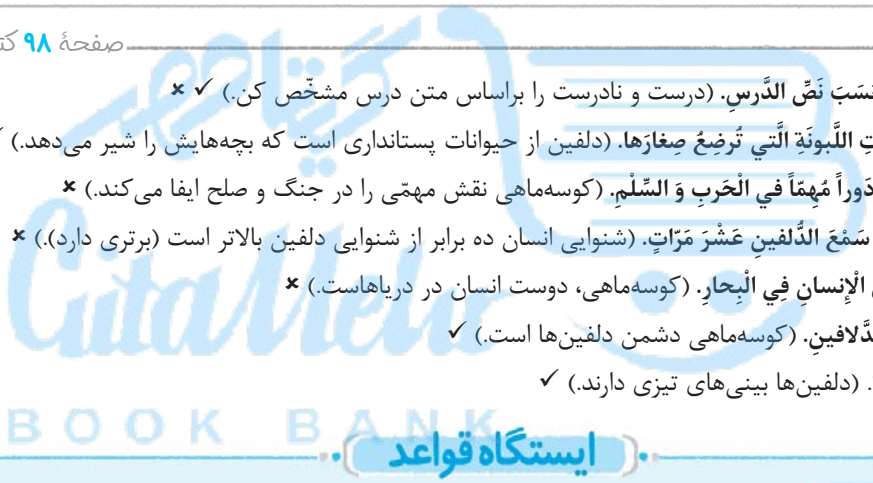
نگاه کردن به قرآن، و نگاه کردن به صورت پدر و مادر و نگاه کردن به دریا.

حَوْلَ النَّصِّ صفحه ۹۸ کتاب درسی

درس ۸

بِأَمْنٍ فِي الْبَحْرِ
عَجَائِبُهُ

کتاب درسی

ایستگاه قواعد

الْجَزْءُ وَالْمَجْرُورُ

به حروفی مانند «در، به، از، برای، ...» در زبان فارسی «حرف اضافه» گفته می‌شود که معادل «حرف جرّ» در زبان عربی است. حرف جرّ و اسم بعد از آن معنای جمله را کامل می‌کنند.

«حروف جرّ» عبارت‌اند از: مِنْ، فِي، إِلَى، عَلَيَّ، بِ، لِي، عَنْ، كَ...

مثال سَلَّمْتُ عَلَيَّ الْمُعَلِّمِ: به معلم سلام دادم. تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبَ بِذِكْرِ اللَّهِ: قلب‌ها با یاد خداوند آرام می‌گیرد.
حرف جرّ حرف جرّ

به حرف جرّ، جارّ و به اسم بعد از آن، مجرور می‌گویند.

علامت‌های جرّ «بِ، لِي، فِي، مِنْ»، در مفرد، «بَيْنَ» در جمع و «مِنَ» در مثنی می‌باشد.

فِي الْقُلُوبِ - مِنْ فَضَّةٍ - مَعَ الْمُؤْمِنِينَ - كَالطَّالِبِينَ

«مهم‌ترین معانی حروف جرّ»

مِنْ = از

مثال رَجَعْتُ مِنَ الْبَيْتِ: از خانه بازگشتم.

نکته حرف «مِنْ» با کلمه «ما» و «مَنْ» که مجرور است، به شکل «مِمَّا» و «مِمَّن» می‌آید (مِنْ + ما = مِمَّا) (مِنْ + مَنْ = مِمَّن)

مثال مِمَّا خَلَقْنَا: از آن چه آفریدیم. مِمَّنْ رَزَقْنَا: از کسی که روزی دادیم.

في = در

مثال النجاة في الصدق: رهایی در راستگویی است.

إلى (إلى) = به، به سوی، تا

مثال ذَهَبْتُ إِلَى المدرسة: به مدرسه رفتم. سازِ إِلَى قومیه: به سوی قومش حرکت کرد.

مِن اللَّيْلِ إِلَى التَّهَارِ: از شب تا روز

عَلَى (عَلَى) = بر، روی، به زیان، واجب است (باید)

مثال النَّاسُ عَلَى دِينِ مُلُوكِهِمْ: مردم بر دین پادشاهانشان هستند.

جَلَسْتُ عَلَى الكُرْسِيِّ: روی صندلی نشستم.

يَوْمَ لَكَ وَ يَوْمَ عَلَيْكَ: روزی به سود تو و روزی به زیان تو است.

عَلَيْكُمْ بِالصَّلَاةِ: نماز بر شما واجب است (شما باید نماز بخوانید).

بِ = به وسیله، در

مثال عَلَّمَ بِالْقَلَمِ: به وسیله قلم یاد داد.

وَ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ: و خدا شما را در (جنگ) بدر یاری کرد.

بِ = برای، از آن (مال)، داشتن

مثال لِمَنْ هَذَا الكِتَابِ؟ این کتاب برای کیست؟

لَهُ الْمُلْكُ: پادشاهی از آن (مال) او است.

لِلْبَطْنَةِ عُدَّةٌ طَبِيعِيَّةٌ: اردک غده‌ای طبیعی دارد.

نکته هرگاه حرف «بِ» به همراه ضمیر متصل بیاید، به صورت «لِ» به کار می‌رود. (به غیر از «لی»)

مثال لَكَ الْاِحْمَدُ = ستایش از آن تو است.

عَنْ = از، درباره

مثال يَقْبَلُ اللَّهُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ: خداوند توبه را از بندگان می‌پذیرد.

لَا تَسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ النَّارِ: درباره اصحاب آتش نپرس.

كَ = مانند

مثال الْعَالِمِ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ = دانشمند بدون عمل، مانند درخت بدون میوه است.

درس ۸

زبان قرآن ۱
عربی،

۱۰۲ کتاب درسی

کتابخانه
Cita Mehr
BOOK BANK

صفحه ۱۰۲ کتاب درسی

إِحْتَبِرْ نَفْسَكَ

○ أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الْمَلُونَةَ. (نقش دستوری کلمه‌های رنگی را مشخص کن.)

۱- أَعْلِمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ. الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ ؑ

فهر و مرفوع به	مبتدا و مرفوع	مفعول و منصوب
تنوین ضمه (ت)	به ضمه	به فتنه

(دانش بهتر از مال است، دانش از تو نگهبانی می‌کند و تو از مال و ثروت نگهبانی می‌کنی.)

۲- شَرَفُ الْمَرْءِ بِالْعِلْمِ وَ الْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَ النَّسَبِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ ؑ

مبتدا و مرفوع به ضمه

مهرور به کسره

(شرافت انسان به دانش و ادب است نه به اصل و نسب.)

○ صَعَّ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةٌ مُنَاسِبَةٌ. (در جای خالی کلمه مناسبی قرار بده.)

۱- الْعَرَبِيَّةُ مِنَ اللُّغَاتِ الرَّسْمِيَّةِ فِي الْأَمَمِ الْمُتَّحِدَةِ.

(عربی از زبان‌های رسمی در سازمان ملل متحد است.)

۲- أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.

(محبوب‌ترین بندگان خدا برای خداوند، سودمندترین آن‌ها برای بندگان است.)

مُنَظَّمَةٌ مُنَظَّمَةٌ اللَّهُ اللَّهُ

هَجْرُ هَجْرُ

الشَّجْرُ الشَّجْرُ

نِصْفَانِ نِصْفَيْنِ

المُسْلِمِينَ المُسْلِمِينَ

۳- إني رأيتُ دَهْرًا مِنْ لِ الْقِيَامَةِ.

(همانا من روزگار را از دوری تو مانند قیامت دیدم.)

۴- الْعَالَمِ بِلا عَمَلٍ كَ بِلا تَمَرٍ.

(دانشمند بدون عمل، همانند درخت بدون میوه است.)

۵- سَعِيدٌ قَسَمَ الْمَرْزَعَةَ إِلَى

(سعید مزرعه را به دو نیم تقسیم کرد.)

۶- حُمُسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ مِنْ

(یک پنجم ساکنان دنیا مسلمانان هستند.)

ایستگاه قواعد

نونُ الْوَقَايَةِ

هرگاه بخواهیم ضمیر متصل «ي» را به انتهای فعل وصل کنیم، بین فعل و ضمیر «ي»، «ن» قرار می‌گیرد که به آن «نون وقایه» گفته می‌شود. (فعل + ن + وقایه + ي)

مثال جَعَلَ + ن + ي = جَعَلَنِي (مرا قرار داد)

نکته هرگاه دو حرف جرّ «مِنْ» و «عَنْ» به ضمیر «ي» وصل شوند، نون وقایه میانشان می‌آید.

مثال مِنْ + ي = مَنِي / عَنْ + ي = عَنِي

إِحْتَبِرْ نَفْسَكَ

صفحه ۱۰۲ کتاب درسی

تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَةَ. (این جمله‌ها را ترجمه کن.)

۱- ﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ﴾ ابراهیم؛ ۴۰ پروردگارا مرا از برپادارندگان نماز قرار بده.

۲- إِنَّ اللَّهَ أَمْرَنِي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْقُرْآنِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قطعاً خداوند من را به مدارا کردن با مردم امر کرد همان گونه که مرا به بر پا داشتن واجبات دینی دستور داد.

۳- أَلَلَّهُمْ اجْعَلْنِي شُكُورًا وَ اجْعَلْنِي صَبُورًا وَ اجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ خدایا من را سپاسگزار قرار ده و من را صبور قرار ده و من را در چشمم کوچک و در چشم‌های مردم بزرگ قرار ده.

صفحه ۱۰۴ کتاب درسی

جَوَّازٌ (گفت‌وگو)

(مَعَ مُشْرِفِ خَدَمَاتِ الْفُنْدُقِ): (با مدیر داخلی هتل)

السَّائِحُ	مَسْئُولُ الْإِسْتِقْبَالِ
(گردشگر)	(مسئول پذیرش)
عَفْوًا: مَنْ هُوَ مَسْئُولُ تَنْظِيفِ الْعُرْفِ وَالْحِفَافِ عَلَيْهَا؟	أَلَسَيِّدُ دِمَشْقِي مُشْرِفُ خَدَمَاتِ عُرْفِ الْفُنْدُقِ. مَا هِيَ الْمُسْكِلَةُ؟
(ببخشید، مسئول تمیزکردن اتاق‌ها و نگهداری آن‌ها کیست؟)	(آقای دمشق‌قی مدیر داخلی اتاق‌های هتل است. مشکل چیست؟)
لَيْسَتْ الْعُرْفُ نَظِيفَةً، وَ فِيهَا نَوَاقِصٌ.	أَعْتَذِرُ مِنْكَ؛ رَجَاءً، إِسْتِرْحَاحًا؛ سَأَتَّصِلُ بِالْمُشْرِفِ.
(اتاق‌ها تمیز نیست و کمبودهایی دارد.)	(از شما پوزش می‌خواهم؛ لطفاً، استراحت کن؛ با مدیر داخلی تماس خواهیم گرفت.)
مَسْئُولُ الْإِسْتِقْبَالِ يَتَّصِلُ بِالْمُشْرِفِ وَيَأْتِي الْمُشْرِفُ مَعَ مُهَنْدِسِ الصِّيَانَةِ.	
(مسئول پذیرش با مدیر داخلی تماس می‌گیرد و مدیر با مهندس تعمیرات می‌آید.)	
مُشْرِفُ خَدَمَاتِ الْفُنْدُقِ	السَّائِحُ
(مدیر داخلی هتل)	(گردشگر)
مَا هِيَ الْمُسْكِلَةُ، يَا حَبِيبِي!؟	لَيْسَتْ عُرْفَتِي وَ عُرْفُ زَمَلَانِي نَظِيفَةً، وَ فِيهَا نَوَاقِصٌ.
(عزیزم، مشکل چیست؟)	(اتاقم و اتاق‌های همراهم تمیز نیست و کمبودهایی دارد.)

سَيَأْتِي عُمَّالَ التَّنْظِيفِ، وَ مَا الْمُشْكِلَاتُ الْأُخْرَى؟	فِي الْغُرْفَةِ الْأُولَى سَرِيرٌ مَكْسُورٌ، وَ فِي الْغُرْفَةِ الثَّانِيَةِ شَرَشَفٌ نَاقِصٌ، وَ فِي الْغُرْفَةِ الثَّلَاثَةِ الْمُكَيَّفُ لَا يَعْمَلُ.
(کارگران نظافت خواهند آمد و مشکلات دیگر چیست؟)	(در اتاق اول، تخت شکسته است و در اتاق دوم، ملافه کم است و در اتاق سوم، کولر کار نمی کند.)
نَعْتَذِرُ مِنْكُمْ. سَنُصَلِّحُ كُلَّ شَيْءٍ بِسُرْعَةٍ؛ عَلَيَّ عَيْنِي.	تَسَلَّمَ عَيْنُكَ!
(از شما پوزش می خواهیم، هر چیزی را با سرعت تعمیر خواهیم کرد؛ بر روی چشم.)	(چشمت سالم باشد.)

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

عَيْنِ الْجُمْلَةِ الصَّحِيحَةِ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ.

(جمله درست و نادرست را براساس حقیقت و واقعیت مشخص کن.) ✓ ×

۱- عِنْدَمَا يَنْقَطِعُ تَبَاؤُ الْكَهْرَبَاءِ فِي اللَّيْلِ، يَغْرَقُ كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ. (هنگامی که جریان برق در شب قطع می شود، هر جایی در تاریکی فرو می رود.) ✓

۲- الطَّاوُوسُ مِنَ الطَّيُورِ الْمَائِيَّةِ تَعِيشُ فَوْقَ جِبَالٍ ثَلْجِيَّةٍ. (طاووس، از پرندگان آبی است که بالای کوه های برفی زندگی می کند.) ×

۳- الْمَوْسُوعَةُ مُعْجَمٌ صَغِيرٌ جَدًّا يَجْمَعُ قَلِيلًا مِنَ الْعُلُومِ. (دانشنامه، واژه نامه بسیار کوچکی است که اندکی از دانش ها را جمع می کند.) ×

۴- الْأَنْفُ عَضُو النَّفْسِ وَ الشَّمُّ. (بینی، عضو تنفس و بویایی است.) ✓

۵- الْأَخْفَاشُ طَائِرٌ مِنَ اللَّبُونَاتِ. (خفاش، پرنده ای از پستانداران است.) ✓

التَّمْرِينُ الثَّانِي

عَيْنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةِ وَ الْمُتَضَادَّةِ. = ≠ (کلمات مترادف و متضاد را مشخص کن.)

بَعَثَ - صِغَارٌ - شَاطِئٌ - أَرْسَلَ - بَكِيٌّ - كِبَارٌ - أَقْلٌ - ضَوْءٌ - بَعْدٌ - سَاحِلٌ - صَحِكَ - ظَلَامٌ - أَكْثَرٌ - بَعْتَةٌ - قَرَبٌ - دَفَعٌ - فَجَاءَتْ - كَتَمَ - اِسْتَلَمَ - سَتَرَ

بَعَثَ = أَرْسَلَ (فرستاد)	شاطئٌ = ساحل (ساحل)	بَعْتَةٌ = فَجَاءَتْ (ناگهان)
كَتَمَ = سَتَرَ (پنهان کرد، پوشاند)	بَكِيٌّ (گریه کرد) ≠ صَحِكَ (خندید)	بَعْدٌ (دور شد) ≠ قَرَبٌ (نزدیک شد)
صِغَارٌ (کوچک ها) ≠ كِبَارٌ (بزرگ ها)	أَقْلٌ (کم تر) ≠ أَكْثَرٌ (بیشتر)	ضَوْءٌ (روشنایی) ≠ ظَلَامٌ (تاریکی)
دَفَعٌ (پرداخت) ≠ اِسْتَلَمَ (دریافت کرد)		

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

تَرْجِمِ الْآيَاتِ وَ الْحَدِيثَيْنِ، ثُمَّ صَعِّ خَطًّا تَحْتَ الْجَارِ وَ الْمَجْرُورِ، وَ اذْكُرْ عِلْمَةَ الْجَرِّ.

(آیات و دو حدیث را ترجمه کن، سپس خطی زیر جار و مجرور بگذار و علامت جر را بیان کن.)

۱- ﴿ وَ اذْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴾ اَلْاَنْبِيَاءُ: ۸۶ «و آن ها را در رحمتمان وارد کردیم، همانا آن ها از نیکوکاران هستند.»

جار و مہرور
علامت ہر کسرہ

۲- ﴿ وَ اذْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴾ اَلنَّمَلُ: ۱۹ «و مرا با رحمتت در (میان) بندگان درستکارت وارد کن.»

جار و مہرور
علامت ہر کسرہ

۳- ﴿ وَ اَنْصُرْنَا عَلٰی الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴾ اَلْاِمْرَانِ: ۱۴۷ «و ما را بر گروه کافران یاری ده.»

جار و مہرور
علامت ہر کسرہ

۴- ﴿ وَ مِنْ آيَاتِهِ اَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ﴾ اَلرُّومُ: ۲۰ «و از نشانه های او این است که شما را از خاک خلق کرد.»

جار و مہرور
علامت ہر کسرہ

۵- أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «ادب انسان، بهتر از طلاى (ثروت) اوست.»
 بار و مهرور علامت هر کسره

۶- أَلْعِطْرُ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ. الْأَمَامُ الصَّادِقُ ﷺ «عطرزدن از سنت‌های پیامبران است.»
 بار و مهرور به علامت هر کسره

صفحة ۱۰۷ کتاب درسی

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

تَرْجِمِ كَلِمَاتِ الْجَدُولِ الْمُتَقَاتِعِ، ثُمَّ اكْتُبْ رَمْزَهُ. (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ).

(کلمات جدول متقاطع را ترجمه کن، سپس رمز آن را بنویس. (دو کلمه اضافی است.))

يَبْلُغُنَّ / صِغَارُ / ذَاكِرَةٌ / عَقَا / بَكِي / مُنْفِذُ / مَرَقُ / أَوْصَلُ / صَفَرَا / غَنَيْتُمُ / سَمِعُ / طَيُورُ / حَادَّةُ / دَوْرُ / لَبُونَةُ / كَذَلِكُ / جَمَارِكُ / زُبُوتُ / سَمِينَا / ظَاهِرَةٌ / أَمَطَرُ / حَمِيمُ / ثُلُوجُ / سَوَارُ / رَائِعُ

رمز ↓

ر	ا	غ	ص	کوچک‌ها	(۱)
ك	ل	ذ	ك	این‌طور	(۲)
	د	ا	ح	تیز	(۳)
ر	ه	ا	ظ	پدیده	(۴)
و	ر	ف	ص	سوت زدند	(۵)
و	ی	ز		روغن‌ها	(۶)
ر	و	د		نقش	(۷)
ع	م	س		شنوایی	(۸)
ع	ئ	ا	ر	جالب	(۹)
ذ	ق	ن	م	نجات‌دهنده	(۱۰)
ا	ن	ی	م	نامیدیم	(۱۱)
ر	ا	و	س	دستبند	(۱۲)
م	ی	م	ح	گرم و صمیمی	(۱۳)
ج	و	ل	ث	برف‌ها	(۱۴)
ر	ك	ا	ذ	حافظه	(۱۵)
ر	ن	و	ل	پستاندار	(۱۶)
ر	و	ی	ط	پرندگان	(۱۷)
ل	ص	و	أ	رسانید	(۱۸)
ر	ط	م	أ	باران بارید	(۱۹)
ا	ف	ع		بخشید	(۲۰)
ن	غ	ل	ب	می‌رسند	(۲۱)
م	ت	ی	ن	ترانه خواندید	(۲۲)
ی	ك	ب		گریه کرد	(۲۳)

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ ﷺ
 امیر مؤمنین علی فرمود:

«الدَّهْرُ يَوْمَانِ، يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ عَلَيْكَ»: روزگار دو روز است، روزی به سود تو و روزی به زیان تو است.

صفحة ۱۰۸ کتاب درسی

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ ثُمَّ أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الْمَلُونَةَ. (أَحَادِيثَ رَأَتْهَا رَنُغِي رَا مَشْخَصَ كُنْ).

۱- ذَكَرَ اللَّهُ شِفَاءَ الْقُلُوبِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَادُ خَدَاوْنِدْ، شِفَاى قَلْبِهَا اسْت.

مبتدا و مرفوع به فیر و مرفوع به
 ضمه ضمه

۲- **آفَةُ الْعِلْمِ النَّسِيَانُ**. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «آفت دانش، فراموشی است.»

مبتدا و مرفوع به ضمّه
فهر و مرفوع به ضمّه

۳- **الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ**. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «همنشین نیکوکار بهتر از تنهایی است.»

مبتدا و مرفوع به ضمّه
مهرور به حرف جرّ (علامت جرّ، کسره)

۴- **الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السَّوْءِ**. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «تنهایی بهتر از همنشین بد است.»

فهر و مرفوع به مهرور به حرف
تنوین رفع جرّ (علامت جرّ، کسره)

۵- **لِسَانُ الْمَقْصُرِ قَصِيرٌ**. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ ع «زبان مقصر کوتاه است.»

مضاف الیه و مهرور به کسره

الَّتَمْرِينُ السَّادِسُ _____ صفحه ۱۰۸ کتاب درسی

تَرْجِمِ الْآيَةَ وَ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الْمَلَوْنَةَ. (آیه و احادیث را ترجمه کن، سپس نقش دستوری کلمات رنگی را مشخص کن.)

۱- **وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا** البّاء؛ ۴۰ «کافر می گوید ای کاش **خاکی** بودم.»

فاعل و مرفوع به ضمّه

۲- **مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ** رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «همنشینی با دانشمندان عبادت است.»

مبتدا و مرفوع به ضمّه
فهر و مرفوع به تنوین ضمّه (ت)

۳- **حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ**. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «خوبی سؤال، نیمی از دانش است.»

مبتدا و مرفوع به ضمّه
فهر و مرفوع به ضمّه

۴- **أَلْعَالِمِ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ**. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «دانشمند بی عمل همانند درخت بدون میوه است.»

مبتدا و مرفوع
مهرور به حرف جرّ
به ضمّه (علامت جرّ، کسره)

۵- **إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ، أَوْ عِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ**. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

فاعل و مرفوع به ضمّه
فاعل و مرفوع
مهرور به حرف جرّ
به ضمّه (علامت جرّ، کسره)

«هرگاه انسان بمیرد عملش قطع می شود مگر از سه چیز: صدقه جاری، یا علمی که از آن سود برده می شود، یا فرزند نیکوکاری که برای او دعا می کند.»

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ (پژوهش علمی) _____ صفحه ۱۰۹ کتاب درسی

إِبْحَثْ عَنْ قِصَّةِ حَقِيقِيَّةِ قَصِيرَةٍ حَوْلَ حَيَوَانٍ، وَ اكْتُبْهَا فِي صَحِيفَةٍ جَدَارِيَّةٍ، ثُمَّ تَرْجِمْهَا إِلَى الْفَارِسِيَّةِ، مُسْتَعِينًا بِمَعْجَمٍ عَرَبِيٍّ - فَارِسِيٍّ.

(به دنبال قصه واقعی کوتاهی درباره حیوانی بگرد و آن را در روزنامه دیواری بنویس، سپس آن را با کمک واژه نامه عربی - فارسی به زبان فارسی ترجمه کن.)

تَمَثَّلَ الْقِطُّ فِي وِفَاءِ الْحَيَوَانَاتِ، عَلَى سَبِيلِ الْمِثَالِ نَجْدُ: قِطَّةٌ فِي رُوسِيَا كَانَتْ تَتَحَوَّلُ فِي الشَّارِعِ أَثْنَاءَ فَصْلِ الشِّتَاءِ.

في يومٍ من الأيام تَسْمَعُ الْقِطُّ صَوْتَ طِفْلِ رَضِيعٍ دَاخِلٍ كَرْتُونِهِ، وَ كَانَ الطِّفْلُ مُلْقِي فِي صَنْدُوقٍ وَ يَبْكِي مِنَ الْجُوعِ وَ الْبَرْدِ. دَخَلَتْ الْقِطُّ فِي الصَّنَدُوقِ وَ وَجَدَتْهُ يَشْعُرُ بِالْبُرْدِ. فَسَعَتْ تَحَرَّرَهُ ثُمَّ تَصْرَخُ حَتَّى تَجْمَعَ النَّاسُ وَ أَنْقَذُوا الطِّفْلَ.

در وفاداری حیوانات، گربه را مثال زده اند. به عنوان نمونه می یابیم که: در روسیه در فصل زمستان گربه ای در خیابان می گشت.

در روزی از روزها گربه صدای کودک شیرخواری را که داخل کارتون بود می شنود. آن کودک در صندوقی افتاده بود و از گرسنگی و سرما گریه می کرد. گربه داخل صندوق شد و او را در حالی که احساس سرما می کرد، یافت: سپس تلاش کرد او را گرم کند سپس سروصدا کرد (فریاد زد) تا مردم جمع شوند و کودک را نجات دهند.

۱) للترجمة: (۲)

(الف) أَنْقَذَ الدَّلْفَيْنِ إِنْسَانًا مِنَ الْغَرَقِ وَ أَوْصَلَهُ إِلَى الشَّاطِئِ.

(ب) تُؤَدِّي الدَّلَافِينُ دَوْرًا مَهْمًا فِي الْحَرْبِ وَ السَّلْمِ.

(ج) لِلدَّلَافِينِ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ وَ سَمْعُهَا يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ.

(د) وَ أَدْخَلَنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ.

۲) أَكْتُبْ مَعْنَى الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطًّا: (۱)

(الف) أَسَاوَرَ مِنْ فَضْهِ. (ب) إِنَّ الدَّلَافِينَ تُعْنَى كَالطَّيُورِ وَ تَصْفُرُ كَالْإِنْسَانِ. (ج) لَا تُصَدِّقْ هَذَا الْأَمْرَ.

۳) أَكْمَلِ الْفَرَاقَاتِ بِالترجمة الفارسيَّة: (۱/۵)

(الف) النَّظْرُ إِلَى الْمُصْحَفِ عِبَادَةٌ.

نَگَاهُ بِهِ عِبَادَاتِ اسْت.

(ب) تَضْرِبُ الدَّلَافِينُ السَّمَكِ الْقَرَشَ بِأَنْوْفِهَا الْحَادَّةِ.

دَلْفِينَ هَا بَا تَبِيزْشَان رَا مِی زَنْدَن.

(ج) أَعْتَذِرُ مِنْكَ، رَجَاءً، إِسْتِرْحَ سَأْتُصَلُّ بِالْمُشْرِفِ.

از تو عذر می خواهم لطفاً با مدیر داخلی

(د) آفَةُ الْعِلْمِ التَّسْيَانُ.

آفت علم اسْت.

۴) أَكْتُبِ الْمْتَرَادِفَاتِ وَ الْمْتَضَادَاتِ: (۱/۵)

(الف) ظَلَامٌ ≠ (ب) دَفَعٌ ≠ (ج) كَتَمٌ = (د) أَرْسَلَ =

(هـ) سَلِمٌ = (و) أَجَابَ ≠

۵) أَكْتُبِ مَفْرَدًا أَوْ جَمْعًا الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةَ: (۱)

(الف) طَيُورٌ: (ب) ثُلُوجٌ: (ج) ذَاكِرَةٌ: (د) صِغَارٌ:

۶) صَّعَّ خَطًّا تَحْتَ الْجَاوِزِ وَ الْمَجْرُورِ ثُمَّ تَرْجِمَهُ: (۱)

(الف) تَرَشَدْنَا إِلَى مَكَانٍ سَقُوطِ الطَّائِرَةِ.

(ب) حَتَّى تَنْفَقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ.

(ج) عَلَيْكُمْ بِالصَّلَاةِ فَإِنَّ الصَّلَاةَ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ.

(د) لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءَ الْخُلُقِ.

۷) عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطًّا: (۰/۲۵)

فَضَلَ الْعَالَمَ عَلَى غَيْرِهِ كَفَضْلِ النَّبِيِّ عَلَى أُمَّتِهِ.

۸) عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ:

(الف) النَّظْرُ إِلَى وَجْهِ الْوَالِدِينَ عِبَادَةٌ. (مبتدا - خبر)

(ب) سَحَبَ تَبَارَ الْمَاءِ رَجُلًا إِلَى الْأَعْمَاقِ بِشَدْوٍ. (فاعل - مضاف اليه - مفعول) (۱/۲۵)

پاسخ سؤالات امتحانی

۱) ترجمه کن: (الف) دلفین انسانی را از غرق شدن نجات داد و او را به ساحل رساند. (۰/۵) (ب) دلفین‌ها نقش مهمی را در جنگ

و صلح ایفا می‌کنند. (۰/۵) (ج) دلفین‌ها حافظه قوی دارند و شنوایی‌شان ده برابر قوی‌تر از انسان است. (۰/۵) (د) و مرا به وسیله

رحمتت در (میان) بندگان نیکوکار و وارد کن. (۰/۵) ۲) کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده معنی کن: (هر مورد ۰/۲۵)

(الف) دستبندها (ب) آواز می‌خواند - سوت می‌زند (ج) باور نمی‌کنیم ۳) جاهای خالی را با ترجمه فارسی پر کن: (هر مورد ۰/۲۵)

(الف) قرآن (ب) بینی‌های - کوسه‌ماهی (ج) استراحت کن - تماس خواهم گرفت (د) فراموشی ۴) مترادف‌ها و متضادها را بنویس: (هر

مورد ۰/۲۵) (الف) ضوئٌ ≠ ضلامٌ (ب) إِسْتَلَمْتُ ≠ دَفَعْتُ (ج) سَتَرْتُ = كَتَمْتُ (د) بَعَثْتُ = أَرْسَلَ (هـ) صُلِحَ = سَلِمَ (و) أَجَابَ ≠ سَأَلَ ۵) مفرد

یا جمع کلمات پایین را بنویسید: (هر مورد ۰/۲۵) (الف) طیر (ب) ثلج (ج) ذکریات (د) صغیر ۶) زیر جار و مجرور خط بکشید سپس

آن را ترجمه کن: (هر مورد ۰/۲۵) (الف) إلى المكان: به محل (ب) ممّا: از آن چه (ج) علیکم: باید، بر شما است - بالصلاة: به نماز

(د) لكل: برای هر ۷) نقش دستوری کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده مشخص کن: (هر مورد ۰/۲۵) (الف) فضل: مبتدا - كفضل:

جار و مجرور - النبي: مضاف اليه ۸) آن چه از شما خواسته شده را مشخص کن: (هر مورد ۰/۲۵) (الف) مبتدا: التظر - خبر: عبادة

(ب) فاعل: تبار - مضاف اليه: الماء - مفعول: رجلاً

نمره	موضوع	مهارت‌های زبانی
۲	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	الف) مهارت واژه‌شناسی
	مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	
	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد)	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حدّ اسم‌های موجود در کتاب‌های هفتم تا دهم)	
۷	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی	ب) مهارت ترجمه به فارسی
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	
	تکمیل ترجمه ناقص	
۷/۵	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، ماضی استمراری، ماضی منفی، مضارع منفی، امر، نهی و مستقبل و نیز مصدر در جمله	ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (نوبت اول)
	تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی و نیز مصدر مناسب برای جای خالی در جمله، یا تشخیص نوع فعل، یا تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چند کلمه و «ذکر صیغه فعل در حدّ ۰/۲۵»	
	کاربرد عددهای اصلی و ترتیبی	
	ساعت خوانی	
	تشخیص ضمیر و اسم اشاره مناسب برای جای خالی در جمله با توجه به قرائن و در قالب سؤال چند گزینه‌ای یا شناخت آن‌ها	
۷/۵	ترجمه فعل‌هایی مانند ماضی ساده، ماضی استمراری، ماضی منفی، مضارع منفی و مستقبل و نیز مصدر در جمله. (یکی از فعل‌ها دارای نون وقایه باشد).	د) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (نوبت دوم)
	تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر، نهی و مصدر مناسب برای جای خالی در جمله یا تشخیص نوع فعل یا تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چند کلمه	
	ذکر صیغه دو فعل در جمله	
	کاربرد عددهای اصلی و ترتیبی یا ساعت خوانی	
	تشخیص فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، نایب فاعل، مضاف‌الیه، صفت، جار و مجرور در جمله و ذکر نام اعراب آن‌ها	
	ترجمه فعل ماضی و مضارع مجهول و تشخیص آن‌ها از فعل معلوم، یا کاربرد فعل مجهول در قالب پرسش چندگزینه‌ای	
	کاربرد درست حروف جر در قالب پرسش چندگزینه‌ای با توجه به معنای جمله یا تشخیص گزینه صحیح در مجرور به حرف جر	
۲	سؤال جور کردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» (چهار مورد) یا ارائه پنج کلمه که یکی اضافه است و چهار جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود، یا پرکردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال دو گزینه‌ای)	ه) مهارت درک و فهم
	درک مطلب (ارائه متن و طراحي چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خوانده‌شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آن‌ها براساس مفهوم هر جمله یا براساس متن ارائه‌شده در برگه امتحانی)	
۱/۵	پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی	و) مهارت مکالمه
	طرح سؤال از الحواریات (مانند جمله‌سازی با کلمات پراکنده حداکثر شش تکه از عبارات‌های کتاب)، پرکردن جای خالی با کلمات ارائه‌شده، دوگزینه‌ای و ...)	

عربی، زبان قرآن ۱		رشته انسانی
مدت آزمون: ۷۰ دقیقه		نوبت اول پایه دهم دوره دوم متوسطه
ردیف	الف) مهارت واژه‌شناسی (دو نمره)	نمره
۱	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا. الف) هَذَا الْإِقْتِرَاحُ حَسَنٌ وَ سَنَتَعَاوَنُ جَمِيعًا. (ب) يَلَاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً سَوْدَاءً.	۰/۵
۲	أَكْتُبْ فِي الْفَرَاغِ الْكَلِمَتَيْنِ الْمُتَرَادِفَتَيْنِ وَ الْكَلِمَتَيْنِ الْمُتَضَادَّتَيْنِ. أَضْبَحْ / رَاسِبْ / يَسَارْ / سَائِحْ / نَاجِحْ / صَارْ = ≠	۰/۵
۳	أَكْتُبْ مُفْرَدًا أَوْ جَمْعَ الْكَلِمَتَيْنِ. أَعْمِدَةٌ: ظَاهِرَةٌ:	۰/۵
۴	عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى. الف) ☐ دَوْرَةُ الْمِيَاهِ ☐ مُسْتَوْصَفٌ ☐ مَتَحَفٌ ☐ تِيَارٌ ب) ☐ وَصْفَةٌ ☐ حُبُوبٌ ☐ نُقُودٌ ☐ ضِدَاعٌ	۰/۵
ب) مهارت ترجمه به فارسی (هفت نمره)		
۵	تَرْجِمِ هَذِهِ الْجُمْلَ. ۱- الْأُمُومِنُ كَالْعَطَارِ إِنْ جَالَسْتَهُ أَوْ مَاشَيْتَهُ نَفَعَكَ. ۲- أَلْمَسْلُمُونَ يَعْتَصِمُونَ بِحَبْلِ اللَّهِ ثُمَّ يَنْجَلِي الْأُمَّةَ الْإِسْلَامِيَّةَ. ۳- اِنْتَبِهُوا، النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَا تَوَاعَرَفُوا أَحْقَائِقُ. ۴- كَانَ سُرْطِي الْجَوَازِ يَقُولُ: الرَّجَالُ وَ النِّسَاءُ عَلَى الْيَسَارِ لِلتَّفْتِيْشِ. ۵- سَحَبَ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ وَ أَحَدَهَا إِلَى بَعِيدٍ وَ عِنْدَمَا فَقَدَ سُرْعَتَهُ تَسَاقَطَ عَلَى الْأَرْضِ. ۶- الْحِفَاطُ عَلَى مَرَاقِبِ الْعَامَّةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ. ۷- جَهَّزَ اللَّهُ الْإِنْسَانَ بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةٍ.	۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵
۶	اِنْتَخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ. الف) ﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُنْفِثُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ...﴾ الزُّمَرُ: ۴۸ ۱) خداوند همان کسی است که باد را می‌فرستد و ابری را برمی‌انگیزد و آن را در آسمان می‌گستراند. ۲) خدا همان کسی است که بادها را می‌فرستد و ابری را برمی‌انگیزد و آن را در آسمان گسترش می‌دهد. ب) إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ؛ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ. اميرالمؤمنين على ۱) هرگاه بر دشمن قدرت یافتی، بخشیدن او را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار بده. ۲) اگر بر دشمن توانا شدی، عفو او را شکرانه تسلط بر او قرار می‌دهی.	۰/۵
۷	كَمَلِ الْفَرَاغَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارِسيَّةِ. ۱- لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَ صَوْمِهِمْ وَ كَثْرَةِ الْحَجِّ... وَلَكِنْ أَنْظُرُوا إِلَى صِدْقِ الْحَدِيثِ وَ أَدَاءِ الْأَمَانَةِ. رسول الله به بسیاری نمازشان و روزه‌شان و بسیاری حج گزاردن بلکه به و امانتداری آن‌ها ۲- ﴿وَ بِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَ بِالْحَقِّ نَزَّلَ﴾ الْأَسْرَاءُ: ۱۵ به حق آن را و به حق ۳- مَنْ يَدْعُو إِلَى التَّفْرِقَةِ فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ. هر کس به تفرقه دعوت کند او دشمن است.	۱/۵

ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (هفت و نیم نمره)									
۳	<p>۸ تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا.</p> <p>۱- لَا يَفْرَحُونَ الْآخَرِينَ.</p> <p>۳- أَغْسَلُوا وُجُوهَهُمْ.</p> <p>۵- مَا رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ.</p> <p>۷- ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾ (الأَنْعَامُ: ۱۶۰)</p> <p>۹- سَيَنْكَسِرُ الزُّجَاجَةُ.</p> <p>۱۱- ﴿جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ﴾</p> <p>۲- أَيُّهَا النَّاسُ! تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ.</p> <p>۴- أَعْتَذِرُ مِنْكَ.</p> <p>۶- كَانَتْ النَّمْلَةُ تَقْدِرُ عَلَى حَمَلِ شَيْءٍ ثَقِيلٍ.</p> <p>۸- تَعْرِفُ عَلَى الْأَسْمَاكِ.</p> <p>۱۰- اِغْتَنِمُوا الْفُرْصَةَ.</p>								
۱	<p>۹ عَيَّنِ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاغِ.</p> <p>۱- أَنَا وَ زَمَلَائِي بَعْدَ السَّنَتَيْنِ مِنَ الْمَدْرَسَةِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.</p> <p>تَخَرَّجْتُ ☐ تَخَرَّجْنَا ☐ سَنَتَخَرَّجُ ☐</p> <p>۲- الْأَعْصَارُ رِيحٌ شَدِيدٌ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.</p> <p>يَنْقُلُ ☐ يَنْقُلُونَ ☐ تَنْقُلُ ☐</p> <p>۳- الْإِصْرَارُ عَلَى نَقَاطِ الْخِلَافِ.</p> <p>لا يَجُوزُ ☐ لا تَجُوزُ ☐ لا يَجُوزُونَ ☐</p> <p>۴- الْمُؤْمِنُونَ مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سَلِيمًا.</p> <p>يَتَعَايِشُوا ☐ يَتَعَايِشُونَ ☐ نَتَعَايِشُ ☐</p>								
۰/۵	<p>۱۰ عَيِّنِ نَوْعَ الْفِعْلِ وَ صِيغَتَهُ فِي الْعِبَارَةِ.</p> <p>لَا تَسْبُؤُوا مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ.</p>								
۰/۵	<p>۱۱ عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الَّتِي يَخْتَلِفُ نَوْعُهَا فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ.</p> <p>۱- أَرْسَلَا ☐ صَدَّقِي ☐ اِجْتَنَبُوا ☐ اِقْتَرَبُوا ☐</p> <p>۲- تَقَابَلَا ☐ تَعَارَفُوا ☐ تَكَرَّمَا ☐ مُسَابَقَةً ☐</p>								
۰/۵	<p>۱۲ ضَعِ فِي الْفَرَاغِ الْأَوَّلِ عَدَدًا تَرْتِيبِيًّا وَ فِي الْفَرَاغِ الثَّانِي عَدَدًا أُصْلِيًّا.</p> <p>(۱) عَلِيٌّ بِنُ مَوْسَى الرَّضَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هُوَ الْحَجَّاجُ عِنْدَ الشَّيْبَةِ.</p> <p>(۲) خَمْسَةٌ وَ أَرْبَعُونَ زَائِدٌ ثَمَانِيَّةٌ وَ ثَلَاثِينَ يُسَاوِي: (اُكْتُبْ بِالْحُرُوفِ)</p>								
۰/۵	<p>۱۳ اُكْتُبِ الْحُرُوفَ بِالْأَرْقَامِ.</p> <p>(۱) سِتِّينَ فِي الْمِئَةِ:</p> <p>(۲) سَبْعُونَ تَقْسِيمًا عَلَى أَرْبَعَةِ عَشَرَ يُسَاوِي:</p>								
۰/۵	<p>۱۴ أَرْسَمِ عِقَابَ السَّاعَةِ.</p> <p>(۱) الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا رُبْعًا.</p> <p>(۲) التَّاسِعَةَ وَ النِّصْفَ.</p>								
۱	<p>۱۵ ضَعِ هَذِهِ الْجُمْلَ وَ التَّرَاكِيِبَ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ. (اِثْنَانِ زَائِدَانِ)</p> <p>هَوْلَاءُ فَائِزَاتٌ / تِلْكَ الْبَطَّارِيَّةُ / هَذَا دَلِيلَانِ / اُولَئِكَ الْمُؤْمِنُونَ / ذَلِكَ الْمَطَارُ / هَاتَانِ اِمْرَتَانِ</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>مثنى مؤنث</th> <th>جمع مؤنث</th> <th>جمع مذکر</th> <th>مفرد مؤنث</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	مثنى مؤنث	جمع مؤنث	جمع مذکر	مفرد مؤنث				
مثنى مؤنث	جمع مؤنث	جمع مذکر	مفرد مؤنث						

د) مهارت درک و فهم (دو نمره)	
۱۶	<p>صَغُ فِي الدَّائِرَةِ العَدَدَ المُناسِبِ. (كَلِمَتَانِ زائِدَتَانِ)</p> <p>۱- الدَّرَرُ ☐ آلَةٌ لِتَنْقُلِ الأصواتِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى آخَرَ.</p> <p>۲- أتقى ☐ جِهَازٌ لِلخِلاصِ مِنْ حَرارةِ الصَّيفِ.</p> <p>۳- الهاتف ☐ رَئِيسُ البِلادِ الَّذِي يَأْمُرُ المَسؤولينَ وَ يَنْصَحُهُم.</p> <p>۴- مُكَيِّفُ الهِواءِ ☐ مِنَ الأحجارِ العالِيَةِ ذاتِ اللونِ الأبيضِ.</p> <p>۵- القائد</p> <p>۶- القائم</p>
۱۷	<p>إِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الاسْئَلَةِ.</p> <p>فِي السَّنَةِ الماضِيَةِ حَدَثَ «مَطَرُ السَّمَكِ» فِي إصفهانَ بَعْدَ إعصارٍ وَ مَطَرٍ شَدِيدينَ وَ حَيَّرَتْ هذِهِ الظَّاهِرَةَ النَّاسَ.</p> <p>فِي البِدايَةِ أَنَا ما صَدَّقْتُ هذِهِ الخَبَرَ وَ ظَنَنْتُ أَنَّهُ كَذِباً وَ لَكِنِّي قَدِ شاهَدْتُ فَلَمَّ مَطَرُ السَّمَكِ فِي إصفهانَ.</p> <p>فَبَحَثْتُ فِي الإِنترنتِ وَ إِكْتَشَفْتُ أَنَّ ظاهِرَةَ «مَطَرِ السَّمَكِ» تَحْدُثُ سَنَوِيًّا فِي جُمهُوريَةِ «الهُندوراس» فِي أميرِكا</p> <p>الوَسْطَى حَيْثُ يَحْتَفِلُ النَّاسُ بِهَذَا اليَوْمِ وَ يُسَمَوْنَهُ «مِهْرَجانِ مَطَرِ السَّمَكِ».</p> <p>(۱) مَتَى حَدَثَتْ ظاهِرَةُ «مَطَرِ السَّمَكِ» فِي إصفهانَ؟</p> <p>(۲) لِمَذا يَحْتَفِلُ النَّاسُ سَنَوِيًّا فِي هَندوراسَ؟</p> <p>(۳) كَيْفَ أَطْمَئِنُّ حادِثَةَ «مَطَرِ السَّمَكِ» فِي إصفهانَ؟</p> <p>(۴) أَيْنَ تَقَعُ جُمهُوريَةُ «هُندوراسَ»؟</p>
	ه) مهارت مکالمه (یک و نیم نمره)
۱۸	<p>أَجِبْ عَنِ الأَسْئَلِينِ التَّالِيَتَيْنِ.</p> <p>۱- كَمْ عَمْرُ أبوكَ؟</p> <p>۲- هَلْ قَرَأْتَ القرآنَ فِي شَهرِ رَمضانَ؟</p>
۱۹	<p>رَتِّبِ الكَلِماتِ وَ اُكْتُبْ سَؤالاً وَ جَواباً.</p> <p>۱- عددٌ / والداي / أسرة / أختي / ك / أخوای / سِنَّةٌ / كم / و / ؟ / .</p> <p>۲- بالعَرَبِيَّةِ / ولكن / أحبُّ / هل / هذِهِ / اللُّغَةُ / تَتَكَلَّمُ / لا / ؟ / .</p>
۲۰	جمع نمره

عربي، زبان قرآن ۱		رشته انسانی
مدت آزمون: ۷۰ دقیقه		نوبت دوم پایه دهم دوره دوم متوسطه
ردیف	الف) مهارت واژه‌شناسی (دو نمره)	نمره
۱	<p>تَرَجِمِ الكَلِماتِ الَّتِي تَحْتِها حَطُّ.</p> <p>الف) إِنَّ إِبْرانَ مِنَ الدُّوَلِ المَشهُورَةِ بِالكَثِيرِ مِنَ المَناطِقِ الخَلابَةِ.</p> <p>ب) رَأَيْتُ دُلَفيناً كَبِيراً يَقْفِزُ فِي المَيا.</p> <p>ج) مَنْ يَدْعُو إِلَى التَّفَرِّقَةِ فَهُوَ عَميلُ العَدُوِّ.</p>	۰/۷۵
۲	<p>اُكْتُبْ فِي الفِراغِ الكَلِمَتَيْنِ المُرادِفَتَيْنِ وَ الكَلِمَتَيْنِ المُتضادَّتينِ.</p> <p>قَذَفَ / شَمَّ / سائِلَ / صِبانَةَ / رَمَى / جامد</p> <p>..... = ≠</p>	۰/۵
۳	<p>عَيِّنِ الكَلِمَةَ العَرَبِيَّةَ فِي المَعْنَى.</p> <p>مَطاطٌ ☐ وثاقفة ☐ مصفى ☐ وقود ☐</p>	۰/۲۵
۴	<p>اُكْتُبِ جَمعَ كَلِمَةِ «أَف»:</p> <p>مفرد كَلِمَةِ «بِقاع»:</p>	۰/۵

(ب) مهارت ترجمه به فارسی (هفت نمره)	
۵	<p>تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ.</p> <p>۱- يَضَعُ النَّفْثُ بِوَاسِطَةِ الْأَنْبُوبِ وَيُفْتَحُ وَيُغْلَقُ الْأَنْبُوبُ بِخَنْفِيَّاتٍ.</p> <p>۲- يُؤَكِّدُ الْإِسْلَامَ إِلَّا يَسْتَبَا الْآخَرِينَ.</p> <p>۳- صَدَّرَ السَّجَّادُ الْيَدَوِيُّ الْإِيرَانِي إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ.</p> <p>۴- إِجْلِبْنَ هَذِهِ الْحَقِيبَاتِ إِلَى هُنَاكَ.</p> <p>۵- يَفْرَهُ الطَّلَابُ فِي ابْتِدَاءِ الدَّوَامِ الْمَدْرَسِيِّ فِي الْإِضْطِفَافِ الصَّبَاحِيِّ دُعَاءَ الْفَرَجِ.</p> <p>۶- إِنَّ الدَّلَافِينَ تَغْتَبِي وَتَبْكِي وَتَضْفِرُ كَالْإِنْسَانِ.</p> <p>۷- ﴿لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾ [الاعراف: ۱۸۸]</p>
۶	<p>إِنْتِخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ:</p> <p>(الف) إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدْوِكَ؛ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ. امير المؤمنين علي <small>عليه السلام</small> (تكراری ترم اول)</p> <p>(۱) هرگاه دشمنت را شکست دادی، بخشیدنش را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار می دهی.</p> <p>(۲) هرگاه بر دشمنت قادر شدی بخشیدن او را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار بده.</p> <p>(ب) تَعَلَّمُوا وَعَلِّمُوا وَتَفَقَّهُوا، وَ لَا تَمُوتُوا جُهْلًا.</p> <p>(۱) یاد گرفتند و یاد دادند و بیاموزند و جاهل نمرند.</p> <p>(۲) یاد بگیرد و یاد بدهد و بیاموزد و جاهل نمیرد.</p>
۷	<p>كَمِّلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارِسِيَّةِ.</p> <p>۱- يُسَمَّى هَذِهِ الظَّاهِرَةَ «مَطَرُ السَّمَكِ» وَ يَخْدُثُ سَنَوِيًّا.</p> <p>این باران ماهی و سالانه اتفاق می افتد.</p> <p>۲- يَسْتَخْرِجُ النَّفْثُ مِنَ طَبَقَاتِ الصُّخُورِ ثُمَّ يُنْقَلُ مِنَ الْأَبَارِ أَوْ الْمَوَائِي عِبْرَ الْأَنْبِيِبِ.</p> <p>نفت از لابه لای صخره ها استخراج می شود سپس از یا از راه لوله ها منتقل می شود.</p> <p>۳- إِغْتَنِمُوا الْفُرْصَةَ لِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَعْطَاهَا الْإِنْسَانَ.</p> <p>فرصت را زیرا خداوند آن را به انسان</p>
(ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (هفت و نیم نمره)	
۸	<p>تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا.</p> <p>۱- سَنَّصَلِحْ بِسُرْعَةٍ.</p> <p>۲- تَكْتَبْ شَهَادَتَهُمْ.</p> <p>۳- لَا يَرْفَعْنِي شَيْءٌ.</p> <p>۴- كَانَ لِصَدِيقِي مَرَضٌ.</p> <p>۵- الْمُؤْمِنُونَ إِغْتَضَمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ.</p> <p>۶- كَانُوا يَفْرَقُونَ النَّاسَ.</p>
۹	<p>عَيِّنِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ.</p> <p>۱- الْمُضَارِعُ مِنَ «التَّعَرَّفَ»: ☐ تَعَرَّفَ ☐ يَتَعَرَّفُ ☐ يَتَعَارَفُ ☐</p> <p>۲- الْمَصْدَرُ مِنَ «تَسَاقَطَ»: ☐ تَسَاقَطَ ☐ يَتَسَاقَطُ ☐</p>
۱۰	<p>أَكْتُبْ نَوْعَ الْفِعْلِ وَ صِيغَتَهُ فِي كُلِّ عِبَارَةٍ.</p> <p>۱- إِنَّ شَاءَ اللَّهُ أَنْتَبَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ.</p> <p>۲- الطُّلَابُ يُحَدِّثُونَ مِنَ الْكَسَالَةِ فِي الْمَدْرَسَةِ.</p>
۱۱	<p>صَخِّ فِي الْفَرَاغِ عَدَدًا مُنَاسِبًا.</p> <p>۱- سَبْعَةٌ وَ تِسْعُونَ نَاقِصٌ ثَلَاثَةٌ وَ سِتُونَ يُسَاوِي:</p> <p>۲- يَقُولُ الشَّيْخَةُ: إِنَّ الْإِمَامَ جَعْفَرَ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ <small>عليه السلام</small> وَ هُوَ رَئِيسُ الْمَذْهَبِ.</p>
۱۲	<p>أَغْرِبِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا.</p> <p>۱- ﴿وَ إِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ﴾ [الاعراف: ۲۰۴]</p> <p>۲- إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ.</p> <p>۳- زَكَاةُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ.</p> <p>۴- تَسْتَطِيعُ الْجِرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا.</p> <p>۵- الدَّلَافِينَ فِي الْبِحَارِ صَدِيقُ الْإِنْسَانِ.</p>

١٣	عَيَّنِ الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ وَ نَائِبَ الْفَاعِلِ. «فعل واحد» يَسْهَلُ الْأَنْبِيْبُ نَقْلَ النَّفْطِ عَبْرَ الْمُنْحَدَرَاتِ تُسْتَخْدَمُ آلَاتٌ لِتَقْلِيلِ الضَّغْطِ.	١٥
١٤	صَغُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً. ١- اَلنَّظْرُ فِي وَجْهِ عِبَادَةٌ. الوالدانِ ☐ الوالدينِ ☐ الوالدِ ☐ ٢- يُنْصَحُ الَّذِينَ يَزْمُونَ النِّفَايَاتِ فِي غَيْرِ مَكَانِهَا. الطَّالِبِينَ ☐ الطَّالِبُونَ ☐ الطَّالِبِ ☐ ٣- بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ. الْعَالِمِ ☐ الْعَالِمِ ☐ الْعَالِمِ ☐ ٤- اَلْعَرَبِيَّةُ مِنَ اللُّغَاتِ الرَّسْمِيَّةِ فِي الْأُمَّمِ الْمُتَّحِدَةِ. مُنْظَمَةٌ ☐ مُنْظَمَةٌ ☐ مُنْظَمَةٌ ☐ ٥- اَلْمَوْظُفُونَ الْمُؤَدَّبُونَ عِنْدَ النَّاسِ. مُحْتَرَمُونَ ☐ مُحْتَرَمِينَ ☐ مُحْتَرِمٌ ☐ ٦- أَحَبَّ اللَّهُ مَقْبِرَةَ الْحُسَيْنِ (ع). الزَّائِرُونَ ☐ الزَّائِرِ ☐ الزَّائِرِينَ ☐ ٧- يَحْزُنُكَ وَ أَنْتَ تَحْزُنُ الْمَالَ. اَلْعِلْمُ ☐ اَلْعِلْمِ ☐ اَلْعِلْمِ ☐ ٨- أَذْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ اَلصَّالِحِينَ ☐ اَلصَّالِحُونَ ☐ اَلصَّالِحَانِ ☐	٢
١٥	صَغُ فِي الدَّائِرَةِ اَلْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ» ١- اَلْمِخْرَارِ ☐ اَلْمِخْرَارِ ☐ اَلْمِخْرَارِ ☐ اَلْمِخْرَارِ ☐ ٢- اَلصَّيْدَلِيِّ ☐ اَلصَّيْدَلِيِّ ☐ اَلصَّيْدَلِيِّ ☐ اَلصَّيْدَلِيِّ ☐ ٣- اَلذَّنْبِ ☐ اَلذَّنْبِ ☐ اَلذَّنْبِ ☐ اَلذَّنْبِ ☐ ٤- اَلسَّمَاءِ ☐ اَلسَّمَاءِ ☐ اَلسَّمَاءِ ☐ اَلسَّمَاءِ ☐ ٥- اَلْأَفْتِرَاحِ ☐ اَلْأَفْتِرَاحِ ☐ اَلْأَفْتِرَاحِ ☐ اَلْأَفْتِرَاحِ ☐ ٦- اَلْمَبْنِئِ ☐ اَلْمَبْنِئِ ☐ اَلْمَبْنِئِ ☐ اَلْمَبْنِئِ ☐	١
١٦	اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ اَجِبْ عَنِ اَلْأَسْئَلَةِ. مُنْذُ أَكْثَرَ مِنْ مِائَةِ عَامٍ، اُكْتُشِفَ النَّفْطُ فِي اَمْرِيكَ وَ بَدَأَ اِسْتِخْرَاجُ النَّفْطِ بِخَفْرِ اَلْآبَارِ فِي اَلْأَرْضِ وَ يُوجَدُ فِي اَعْمَاقِ اَلْبَحَارِ أَوْ اَلْمُحِيطَاتِ. اَمْرِيكَ غَنِيَّةٌ بِالنَّفْطِ وَ لَكِنْ لَا يُصَدَّرُ نَفْطُهَا اِلَى سَابِرِ اَلْبِلْدَانِ اِلَّا لِضَّرُورَةٍ، لِأَنَّهُمْ يَعْتَقِدُونَ أَنَّ النَّفْطَ وَ اَلغَازَ ثَرَوَةٌ لِأَجْيَالِ (نَسْلِهَا) اَلْقَادِمَةِ. اَمَّا بَلَدُنَا اَلْعَزِيْزُ صَدَّرَتْ هَذِهِ الثَّرَوَةَ ثُمَّ تَشْتَرِي مِنَ الدَّوْلِ الصَّنَاعِيَّةِ مُشْتَقَّاتِ النَّفْطِ كَالْمَوَادِّ اَلتَّجْمِيْلِ، اَلعُطُورِ وَ اَلأَدْوِيَةِ وَ مُبِيدَاتِ اَلْحَشْرَاتِ وَ مَعْجُونِ اَلْأَسْنَانِ وَ غَيْرِهَا. نَحْنُ نَرْجُو أَنْ يَغْلُقَ اَبْوَابَ اَبَارِ النَّفْطِ وَ بَلَدُنَا أَنْ تَكُونَ مِنْ مُصَدِّرَاتِ مُشْتَقَّاتِ النَّفْطِ اِنْ شَاءَ اَللَّهُ. ١- لِمَاذَا لَا يُصَدَّرُ اَمْرِيكَ نَفْطُهَا؟ ٢- مَاذَا يَسْتَقْبَلُ مِنَ النَّفْطِ؟ ٣- هَلْ تَكُونَ بَلَدِي اَلْعَزِيْزَةُ مِنْ اَعْظَمِ مُصَدِّرَاتِ مُشْتَقَّاتِ النَّفْطِ؟ ٤- اَعْرَبِ اَلْكَلِمَاتِ اَلَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ.	١/٥
١٧	اَجِبْ عَنِ اَلْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ. ١- مَا هُوَ طَعَامٌ فَطُورِكَ؟ ٢- كَمْ مَرَّةً جَنَّتْ لِلزَّيْبَارَةِ اَلْحُسَيْنِ (ع).	١/٥
١٨	رَتَّبِ اَلْكَلِمَاتِ وَ اَكْتُبْ سَوْألاً وَ جَوَاباً. الرَّيْفِيُّ / تَقَعُ / مُحْتَفٍ / رَشَتْ / اَلثَّرَاتِ / قُرْبٍ / اَيْنَ / ؟ / .	١/٥
٢٠	جمع نمرة	٢٠

پاسخ آزمون نوبت اول عربی، زبان قرآن ۱	
ردیف	الف) مهارت واژه‌شناسی (دو نمره)
۱	کلماتی را که زیر آن خطی است، ترجمه کن. (هر مورد (۰/۲۵)) الف) این پیشنهاد خوب است و همگی همکاری خواهیم کرد. (ب) مردم ابر سیاهی را می‌بینند.
۲	در جای خالی دو کلمه مترادف و متضاد بنویس. (هر مورد (۰/۲۵)) شد / مردود / چپ / گردشگر / موفق / شد أصبح = صار (شد) رایب (مردود) ≠ ناجح (موفق)
۳	مفرد یا جمع دو کلمه را بنویس. (هر مورد (۰/۲۵)) أعمدة: عمود (ستون) ظاهرة: ظواهر (پدیده‌ها)
۴	کلمه ناهماهنگ در معنی را مشخص کن. (هر مورد (۰/۲۵)) الف) ☐ سرویس بهداشتی ☐ درمانگاه ☐ موزه ☐ جریان ☒ ب) ☐ نسخه ☐ قرص‌ها ☒ پول‌ها ☐ سردرد ☐
ب) مهارت ترجمه به فارسی (هفت نمره)	
۵	این جمله‌ها را ترجمه کن. ۱- مؤمن همانند عطر فروش است اگر با او همنشینی کنی یا با او همراهی کنی به تود سود می‌رساند. (۰/۷۵) ۲- مسلمانان به ریسمان الهی چنگ می‌زنند سپس امت اسلامی جلوه‌گر می‌شود. (۰/۷۵) ۳- آگاه باشید؛ مردم خفته‌اند و هرگاه بمیرند حقیقت‌ها را می‌شناسند. (۰/۷۵) ۴- پلیس گذرنامه می‌گفت: مردان و زنان به چپ (بروند) برای جست‌وجو. (۱) ۵- ماهی‌ها را به آسمان کشید و آن‌ها را به جای دوری برد و هنگامی که سرعتش کم شد ماهی‌ها بر روی زمین افتادند. (۰/۷۵) ۶- نگهداری از تأسیسات عمومی بر هر شهروندی واجب است. (۰/۵) ۷- خداوند انسان را به نیروی اندیشه مجهز کرد. (۰/۵)
۶	ترجمه صحیح را انتخاب کن. (هر مورد (۰/۲۵)) الف) گزینه «۲» ب) گزینه «۱»
۷	جاهای خالی را در ترجمه فارسی کامل کن. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- نگاه نکنید / راستگویی / بنگرید ۲- نازل کردیم / نازل شد ۳- مزدور
ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (هفت و نیم نمره)	
۸	کلماتی را که زیر آن‌ها خطی است ترجمه کن. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- دیگران را شاد نمی‌کنند. ۲- ای مردم در برابر کسی که از آن دانش می‌آموزید، فروتنی کنید. ۳- صورت‌هایشان را شستند. ۴- از تو پوزش می‌خواهم. ۵- آن‌ها را ندیدم که به من سجده‌کننده باشند. ۶- مورچه می‌توانست چیز سنگینی حمل کند. ۷- هر کس خوبی بیاورد پس ده برابر مثل آن برای او (پاداش) است. ۸- شناختن ماهی‌ها. ۹- شیشه خواهد شکست. ۱۰- فرصت را غنیمت بشمرید. ۱۱- با کفار و منافقین مبارزه کن.
۹	فعل مناسب را برای جای خالی مشخص کن. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- اگر خدا بخواهد من و هم‌کلاسی‌هایم بعد از دو سال فارغ‌التحصیل خواهیم شد. ☐ فارغ‌التحصیل شدم ☐ فارغ‌التحصیل شدیم ☒ فارغ‌التحصیل خواهیم شد ۲- طوفان باد شدیدی است که از محلی به محلی دیگر منتقل می‌شود. (الإعصار مذكر است) ☒ منتقل می‌شود (مذكر) ☐ منتقل می‌شوند ☐ منتقل می‌شود (مؤنث) ۳- پافشاری بر نقاط اختلافی جایز نمی‌باشد. ☒ جایز نمی‌باشد (مذكر) ☐ جایز نمی‌باشد (مؤنث) ☐ جایز نمی‌باشند ۴- مؤمنین با همزیستی مسالمت‌آمیز با یکدیگر زندگی می‌کنند. ☐ زندگی کنند ☒ زندگی می‌کنند ☐ زندگی می‌کنیم

۱۰	نوع فعل و صیغه‌اش را در عبارت مشخص کن. (۵/۰)	خدایان مشرکین را دشنام ندهید. (لا تَسُبُّوا: نهی) جمع مذکر مخاطب												
۱۱	کلمه‌ای که نوعش در هر مجموعه تفاوت دارد مشخص کن. (هر مورد ۲۵/۰)	۱- بفرستید (امر) ☐ راست بگو (امر) ☐ پرهیز کنید (امر) ☐ ☒ نزدیک شدند (ماضی) ۲- روبه‌رو شدن (مصدر) ☒ یکدیگر را شناختند (ماضی) ☐ گرامی داشتن (مصدر) ☐ سبقت گرفتن (مصدر)												
۱۲	در جای خالی اول، عدد ترتیبی و در جای خالی دوم، عدد اصلی قرار بده. (هر مورد ۲۵/۰)	۱) علی بن موسی‌الرضا <small>علیه السلام</small> همان هشتمین حجت‌ها نزد شیعه است. (التَّامِن) ۲) $۸۳ = ۳۸ + ۴۵$ (ثلاثة و ثمانون)												
۱۳	حروف را با رقم‌ها بنویس. (هر مورد ۲۵/۰)	۱) شصت درصد ۲) $۷۰ \div ۱۴ = ۵$ خمسة												
۱۴		۱) ۱۱:۴۵ (۲۵/۰) ۲) ۹:۳۰ (۲۵/۰) 												
۱۵	این جمله‌ها و ترکیب‌ها را در مکان مناسب قرار بده. (دو کلمه اضافی است). (هر مورد ۲۵/۰)	این‌ها رستگارانند / آن باتری / این دو دلیل هستند / آن مؤمنین / آن فرودگاه / این دو زن هستند												
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>مفرد مؤنث</th> <th>جمع مذکر</th> <th>جمع مؤنث</th> <th>مثنی مؤنث</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>تلك البطارية</td> <td>اولئك المؤمنون</td> <td>هؤلاء فائزات</td> <td>هاتان امرأتان</td> </tr> <tr> <td>آن باتری</td> <td>آن مؤمنین</td> <td>این‌ها رستگاران هستند</td> <td>این دو زن هستند</td> </tr> </tbody> </table>	مفرد مؤنث	جمع مذکر	جمع مؤنث	مثنی مؤنث	تلك البطارية	اولئك المؤمنون	هؤلاء فائزات	هاتان امرأتان	آن باتری	آن مؤمنین	این‌ها رستگاران هستند	این دو زن هستند
مفرد مؤنث	جمع مذکر	جمع مؤنث	مثنی مؤنث											
تلك البطارية	اولئك المؤمنون	هؤلاء فائزات	هاتان امرأتان											
آن باتری	آن مؤمنین	این‌ها رستگاران هستند	این دو زن هستند											
		د) مهارت درک و فهم (دو نمره)												
۱۶	در دایره عدد مناسب قرار بده. (دو کلمه اضافی است). (هر مورد ۲۵/۰)	۱- مرورایدها ☐ وسیله‌ای است برای انتقال صداها از مکانی به مکانی دیگر. ۲- باتقواتر ☐ وسیله‌ای است برای رهایی از گرمای تابستان. ۳- تلفن ☐ رئیس کشور که به مسئولین دستور می‌دهد و آنان را نصیحت می‌کند. ۴- کولر ☐ از سنگ‌های گرانبهای دارای رنگ سفید. ۵- رهبر ۶- ایستاده												
۱۷	متن پایین را بخوان سپس به سؤال‌ها پاسخ بده. (هر مورد ۲۵/۰)	در سال گذشته در اصفهان بعد از طوفان و باران شدیدی «باران ماهی» اتفاق افتاد و این پدیده مردم را شگفت‌زده کرد. در ابتدا این خبر را باور نکردم و گمان کردم که دروغ است اما فیلم باران ماهی را در اصفهان دیدم. در اینترنت جست‌وجو کردم و کشف کردم که پدیده «باران ماهی» سالانه در جمهوری «هندوراس» در آمریکای مرکزی اتفاق می‌افتد به طوری که این روز را مردم جشن می‌گیرند و آن را «جشنواره باران ماهی» می‌نامند. ۱- چه زمانی پدیده باران ماهی در اصفهان اتفاق افتاد؟ في السَّنة الماضية (در سال گذشته) ۲- چرا مردم در هندوراس سالانه جشن می‌گیرند؟ بِسَبَبِ مَطَرِ السَّمَكِ (به دلیل باران ماهی) ۳- چگونه از حادثه باران ماهی در اصفهان مطمئن شدم؟ رأيتُ فُلماً مَطَرَ السَّمَكِ في إصفهان. فیلمی از باران ماهی در اصفهان دیدم. ۴- جمهوری هندوراس کجا واقع شده است؟ في إمریکا الوسطی (در آمریکای مرکزی)												
		ه) مهارت مکالمه (یک و نیم نمره)												
۱۸	به سؤال‌های زیر پاسخ بده. (هر مورد ۲۵/۰)	۱- پدرت چند سال عمر دارد؟ ثلاثة و ستون، ۶۳ سال ۲- آیا در ماه رمضان قرآن خوانده‌ای؟ نعم												
۱۹	کلمات را مرتب کن و سؤال و جوابی بنویس. (هر مورد ۵/۰)	۱- کم عددُ أُشْرَتِكَ؟ سَتَّةُ والدای، أخوای و أُختی. تعداد خانواده‌ات چند نفر است؟ شش نفر، پدر و مادرم، دو برادرم و خواهرم. ۲- هَلْ تَتَكَلَّمُ بِالْعَرَبِيَّةِ؟ لا ولكن أحبُّ هذه اللُّغة. آیا به عربی سخن می‌گویی؟ خیر؛ اما این زبان را دوست دارم.												

ردیف	الف) مهارت واژه‌شناسی (دو نمره)
۱	کلماتی که زیرش خط است را ترجمه کن. (هر مورد (۰/۲۵)) الف) همانا ایران از کشورهای مشهور به تعداد زیادی مناطق <u>جَدَاب</u> است. ب) دلفین بزرگی را دیدم که در آب بالا و پایین می‌پرد (می‌پرید). ج) هر کس به پراکندگی دعوت کند پس او <u>مزدور</u> دشمن است.
۲	در جای خالی دو کلمه مترادف و متضاد بنویس. (هر مورد (۰/۲۵)) سائل (مایع) ≠ جامد (جامد) قَدَف (انداخت) = زَمَى (پرتاب کرد)
۳	کلمه غریبه در معنا را مشخص کن. (۰/۲۵) سوخ ☐ پلاستیک ☐ فرهنگ ☒ پالایشگاه ☐
۴	جمع کلمه «أَنف» را بنویس: أَنُوف (۰/۲۵) مفرد کلمه «بِقَاع» را بنویس: بُقَعَة (۰/۲۵)
	ب) مهارت ترجمه به فارسی (هفت نمره)
۵	این جمله‌ها را ترجمه کن. ۱- نفت به واسطه لوله بالا می‌رود و لوله با شیرهایی باز و بسته می‌شود. (۱) ۲- اسلام تأکید می‌کند که نباید به دیگران دشنام دهند. (به دیگران دشنام ندهند). (۰/۵) ۳- فرش دستی ایرانی به کشورهای صنعتی صادر شد. (۰/۷۵) ۴- این کیف‌ها را به آن‌جا بیاورید. (۰/۵) ۵- در شروع کار مدرسه در صف صبحگاهی دانش‌آموزان دعای فرج را می‌خوانند. (۰/۷۵) ۶- همانا دلفین‌ها آواز می‌خوانند و گریه می‌کنند و همانند انسان سوت می‌زنند. (۰/۷۵) ۷- مالک سود و زیان خود نیستم مگر آن‌چه خداوند بخواهد. (۰/۷۵)
۶	ترجمه صحیح را انتخاب کن. (هر مورد (۰/۲۵)) الف) گزینۀ «۲» ب) گزینۀ «۲»
۷	جاهای خالی را در ترجمه فارسی کامل کن. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- پدیده - نامیده می‌شود ۲- چاه‌ها - بندرها ۳- غنیمت بشمارید - بخشیده است
	ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (هفت و نیم نمره)
۸	کلماتی که زیر آن‌ها خط است، ترجمه کن. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- با سرعت تعمیر خواهیم کرد. ۲- گواهی آن‌ها نوشته می‌شود. ۳- چیزی من را بالا نمی‌برد. ۴- دوستم بیماری داشت. ۵- مؤمنین به ریسمان الهی چنگ زدند. ۶- مردم را پراکنده می‌کردند.
۹	جواب صحیح را مشخص کن. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- يَتَعَرَّفُ ۲- تَسَاقَطُ
۱۰	نوع فعل و صیغه‌اش را در هر عبارتی بنویس. (هر مورد (۰/۵)) ۱- اگر خداوند بخواهد در ماه رمضان آگاه می‌شوم. (أَنْتَبَهُ: مضارع باب افتعال - متکلم وحده) ۲- در مدرسه دانش‌آموزان از تنبلی بر حذر داشته می‌شوند. (يُحَذَّرُونَ: مضارع مجهول باب تفعیل - جمع مذکر غایب)
۱۱	در جای خالی عدد مناسب قرار بده. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- ۳۴ = ۶۳ - ۹۷ (اربعه و ثلاثون) ۲- شیعه می‌گوید: همانا امام ششم همان جعفر بن محمد الصادق <small>ع</small> و او رئیس مذهب است. (السادس)
۱۲	نقش دستوری کلماتی که زیر آن‌ها خط است بنویس. (هر مورد (۰/۲۵)) ۱- هنگامی که قرآن خوانده می‌شود به آن گوش فرادهید. (الْقُرْآنُ: نایب فاعل) ۲- هرگاه انسان بمیرد عملش قطع می‌شود مگر در سه چیز: (عَمَلٌ: فاعل، مِنْ ثلاثٍ: جار و مجرور) ۳- زکات علم انتشار آن است. (هُ: مضاف‌الیه) ۴- آفتاب پرست می‌تواند که چشمانش را بچرخاند. (عین: مفعول) ۵- دلفین‌ها در دریا دوست انسان هستند. (صديق: خبر)

۱۳	<p>فعل مجهول و نایب فاعل را مشخص کن. (یک فعل) (۵/۰)</p> <p>لوله‌ها انتقال نفت را از راه سرازیری‌ها آسان می‌کنند. ابزارهای برای کم‌کردن فشار به کار گرفته می‌شود. (تُسْتَحْدَمُ: مضارع مجهول، آلات: نایب فاعل)</p>
۱۴	<p>در جای خالی کلمه مناسب قرار بده. (هر مورد (۲۵/۰))</p> <p>۱- نگاه کردن به صورت پدر و مادر عبادت است. (الوالدین، زیرا مضاف‌الیه است.) ۲- دانش‌آموزان نصیحت می‌شوند، کسانی که زیاده‌ها را به غیر محلشان پرتاب می‌کنند. (الطالبون، زیرا نایب فاعل است.) ۳- دانشمند بدون عمل همانند درخت بی‌میوه است. (العالم، زیرا مبتدا است.) ۴- عربی از زبان‌های رسمی در سازمان ملل متحد است. (مُنظَّمَة، زیرا مجرور است.) ۵- کارمندان باادب نزد مردم مورد احترام هستند. (مُحْتَرَمون، زیرا خبر است.) ۶- خداوند زائرین آرامگاه امام حسین <small>علیه السلام</small> را دوست دارد. (الزائرین، زیرا مفعول است.) ۷- علم تو را نگاه می‌دارد و تو مال را نگاه می‌داری. (العلم، زیرا فاعل است.) ۸- مرا با رحمتت در بندگان صالحت وارد کن. (الصالحین، زیرا صفت «عباد» است.)</p>
۱۵	<p>در دایره عدد مناسب قرار بده. (دو کلمه اضافی است.) (هر مورد (۲۵/۰))</p> <p>۱- داماسنج (۵) دادن راه‌حلی و بیان روشی برای انجام کاری ۲- داروخانه‌دار (۳) عضوی است در بدن حیوان که برای دور کردن حشرات آن را حرکت می‌دهد. ۳- دُم (۶) مکانی در ساحل دریا که کشتی‌ها در کنارش دیده می‌شوند. ۴- کود (۱) وسیله‌ای است برای اطلاع از درجه حرارت بدن و هوا ۵- پیشنهاد ۶- بندر</p>
	<p>(د) مهارت درک و فهم (دو و نیم نمره)</p>
۱۶	<p>متن زیر را بخوان سپس به سؤالات پاسخ بده.</p> <p>بیش از صد سال قبل نفت در آمریکا کشف شد و استخراج نفت از چاه‌ها و زمین‌ها آغاز شد. و هم‌چنین در اعماق دریاها یا اقیانوس‌ها یافت می‌شود. آمریکا سرشار از نفت است ولی نفتش را به سایر کشورها صادر نمی‌کند مگر بنا بر ضرورتی، چرا که آن‌ها معتقدند که نفت و گاز ثروتی برای نسل‌های آینده هستند.</p> <p>اما کشور عزیز ما این ثروت را صادر می‌کند سپس از کشورهای صنعتی مشتقات نفت مانند مواد آرایشی، عطرها و داروها و حشره‌کش‌ها و خمیردندان و غیره می‌خرد.</p> <p>ما امیدواریم که درهای چاه‌های نفت بسته شود و کشور ما از صادرکنندگان مشتقات نفتی بشود. (اگر خداوند بخواهد)</p> <p>۱- چرا آمریکا نفتش را صادر نمی‌کند؟ لَأَتَّهَمُ يَعْتَقِدُونَ أَنَّ النِّفْطَ ثَرَوَةٌ لِلْأَجْيَالِ الْقَادِمَةِ (زیرا آن‌ها معتقدند که نفت ثروتی برای نسل‌های آینده است). (۲۵/۰)</p> <p>۲- از نفت چه چیزی مشتق می‌شود؟ المَوَادُّ التَّجْمِيلِ، العُطُورُ، الأَدْوِيَّةُ، مُبِيدَاتِ الحَشَرَاتِ، و معجون الأَنْسَانِ و غیره (مواد آرایشی، عطرها، داروها، حشره‌کش‌ها و خمیردندان و غیر آن) (۲۵/۰)</p> <p>۳- آیا کشور عزیز ما از بزرگ‌ترین صادرکنندگان مشتقات نفت می‌باشد؟ لا، بَلَدُنَا صَدَّرَتْ هَذِهِ الثَّرَوَةَ و إِشْتَرَتْ مُشْتَقَاتِهَا (خیر، کشور ما این ثروت را صادر می‌کند و مشتقات آن را می‌خرد). (۲۵/۰)</p> <p>۴- نقش دستوری کلماتی که زیر آن‌ها خط است، بنویس. (۵/۰)</p> <p>مُشْتَقَاتٍ = مفعول، الأَنْسَانِ = مضاف‌الیه</p>
	<p>(ه) مهارت مکالمه (یک نمره)</p>
۱۷	<p>به دو سؤال پایین پاسخ بده. (هر مورد (۲۵/۰))</p> <p>۱- صبحانه تو چیست؟ حُبْرٌ، جُبْنٌ، زَبْدَةٌ، حَلِيبٌ (نان، پنیر، کره، شیر) ۲- چند بار به زیارت امام حسین <small>علیه السلام</small> رفتی؟ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ (سه بار)</p>
۱۸	<p>کلمات را مرتب کن و سؤال و جوابی بنویس. (۵/۰)</p> <p>سؤال: أَيْنَ تَقَعُ مُحْتَفَ الثَّرَاثِ الزَّيْفِيِّ؟ قُرْبَ رَشْتِ.</p>